

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

A TRACT BY AN EARLY KARAITE SETTLER IN JERUSALEM*

BY JACOB MANN, Baltimore Hebrew College.

FRAGMENT B (Bodl. 2776⁵ = MS. Heb. d. 36, fols. 13-18, parchment, old square writing) contains a long appeal by probably one of the earliest Karaite settlers in Jerusalem to his fellow-sectaries to leave their homes and help to build up the Karaite community.⁹⁸ If not all can come owing to their business obligations, let them at least send five men from each town as delegates and provide for their maintenance in order to form a nucleus of the new congregation of Karaites in the Holy City.⁹⁹ The writer is indignant with the 'fools in Israel that say to each other, "We need not go to Jerusalem till God will gather us as He has exiled us"'.¹⁰⁰ Let Karaites not hesitate to settle in the Holy City for fear of the Rabbanites. The Muslims 'constantly help the Karaites to keep the Torah of Moses' and are favouring them that keep the new moon according to lunar observation.¹⁰¹ This assertion is not entirely without basis. We find Ben Meir in 921 stating that his ancestors Mūsa, Meir, and Moses, as well as he himself, underwent punishment and ill-treatment by the followers

* See *JQR.*, N. S., XII, p. 123. The foot-notes are numbered here in continuation of the previous paper.

⁹⁸ Fol. 16, v., l. 5-fol. 17, v., l. 5.

⁹⁹ Fol. 16, v., ll. 24-5.

¹⁰⁰ Fol. 16, v., ll. 5-6.

¹⁰¹ Fol. 16, v., l. 26-fol. 17, r., l. 2.

of 'Anan.¹⁰² Evidently the Ḳaraite must have on these occasions enjoyed the support of the local Muslim authorities.^{102a}

Besides this appeal the other topics dealt with in the tract are of much interest for the understanding of early Ḳaraite thought, both in theology and in legalism. Two short extracts from the fragment were inserted by Dr. Cowley in his Catalogue (II, 191, no. 5) for the purpose of identification. But the whole fragment fully deserves publication for its noteworthy contents. These will be considered here in detail, grouping together first those of religious-theological character and afterwards the legalistic idiosyncrasies of our Ḳaraite author.

He emphasizes the view that only partial retribution is administered in this world for visual effect while full reward and punishment are preserved for the world to come. Or else, in face of the righteous suffering and the wicked prospering in this life, God's rule of the world would be unjust.¹⁰³ 'He that denies and says, This is no retribution is transgressing and lying against God. And he that says that retribution (in the world to come) applies

¹⁰² See the complete text in *JQR.*, N. S., V, 554, ll. 29 ff.: והזכרתם שניתן נפשינו על ישראל זו היא ופתינו ווסת אבותינו . . . וחמשיית מר' מוסי שנהרג בעזרה מתחת יד זרע ענן ומאבותינו ר' מאיר ור' משה שכמה פעמים ביקשו השונאים להרגן ועשה שדי למען שמו וששית ממנו אנחנו אשר עבר עלינו צרות רבות ורעות וחבישת בית האסורים ועיניי הכבל ומ[לק]ות עד לצאת הנפש הכיפורים (?) ראשונה ושנייה מתחת יד השונאים בני ענן השונאים. Cp. also Poznański in Luncz's *Jerusalem*, X, 93-4.

^{102a} See now especially Mann, *The Jews in Egypt and in Palestine under the Fātimid Caliphs*, 1920, vol. I, p. 59 ff.

¹⁰³ The same argument is brought forward by Sa'adya (אמונות ודעות), ed. Slucki, c. 9, p. 131: לעוה"ב (רוב הגמול לעוה"ב) and by Joseph Ibn Ṣaddīq (עולם הטהור), ed. Jellinek, 68 ff.).

only to the soul and not to the body also has conceived from (his) heart a falsehood.' It results in denying the bodily resurrection of the dead. Our author mentions some Karaites who held this view that the soul only is to be rewarded or punished in the future world.¹⁰⁴ This theological problem of the retribution was much discussed by the Mutakallimun and also by the early Jewish philosophical writers.¹⁰⁵ Our author probably polemises here against David al-Muḡammas, who dealt with this question in the sixteenth chapter of his *Kalām* work.¹⁰⁶ David states that he found no writer who denied retribution

¹⁰⁴ Fols. 13, r., ll. 3-7, 23 ff.; 15, r., 22-5; 16, r., ll. 4-8. The problem of גמול (= שְׁלום in the language of our author) is also fully discussed in the early Karaite commentary on the section אַם בַּחֲקוֹתֵי, Lev. 26. 3 ff., published by Harkavy in *הַחֻקִּים*, I, 170 ff. The editor assigns it to Benjamin al-Nahawendi, but more probably it is by Daniel b. Moses al-Kūmisi, the beginning of whose commentary on Leviticus is printed in *Sa'adyana*, No. LV. The writer of our letter, who probably lived after Daniel, seems to have borrowed from this commentary. Compare especially fol. 15, v., l. 26-fol. 16, r., l. 4, with the following passage (*l. c.*, 171, l. 32 ff.): 'וְזֶה אִשֶּׁר כָּתוּב: אִם בַּחֲקוֹתֵי תִלְכוּ: וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ לִי: לֹא עַל מִנְהַג הָעוֹלָם הוּא כָּתוּב: . . . רַק זֶה הִכְתּוּב: אִם בַּחֲקוֹתֵי וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ [לִי נֹאמֵר] לְיִשְׂרָאֵל [בִּימֵינוּ הָהֵם] בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל. . . וְעַתָּה כִּי הִסְתִּיר יְיָ פָּנָיו מִיִּשְׂרָאֵל וְיַעֲזוּב אֶת הַחֲסִידִים בְּתוֹךְ הָרָשָׁעִים [וְיִשְׂרָאֵל הוּא] עֹזֵב וְנִעֲזָב כְּדֵגֵי הַיָּם אֲשֶׁר אֵין שׁוֹפֵט בֵּינֵיהֶם כֹּכ' (Hab. 1. 2-4). . . כִּי אֵין הַיּוֹם דּוֹרֵשׁ וְשׁוֹפֵט בְּנִלּוֹי (בְּנִלּוֹת read probably כְּרֵאשׁוֹנָה: כְּדֵגֵי הַיָּם יִבְלְעוּ זֶה לָזֶה וְאֵין מוֹשֵׁל בָּהֶם. . . כָּל דָּבָר כָּל טוֹבוֹת הַכְּתוּבוֹת בְּסֹדֶר אִם בַּחֲקוֹתֵי תִלְכוּ וְהִיא אִם שָׁמַע תִּשְׁמַע: וְכֵן כָּל טוֹב הָעוֹלָם הַזֶּה לְמַעַן לִהְיוֹת אוֹת וְנִם לְדַעַת כִּי יֵישׁ בּוֹרֵא הַכֹּל הַנוֹתֵן גְּמוּל לַטּוֹבִים לְעוֹלָם הַבָּא: וְכֵן וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ: וְהִיא אִם לֹא תִשְׁמַע: וְכָל רְעוּת הָעוֹלָם הַזֶּה וְאִשׁ בּוֹעֵרָה וְנַחֲשִׁים וְצַפְעוֹנִים וְתַחֲלּוּאִים וּמוֹת כָּלֵם אוֹת וְנִם לְבָנֵי אָדָם לְדַעַת כִּי יֵישׁ בּוֹרֵא הַכֹּל נֹקֵם נִקְמַת רָשָׁעִים. . . בְּיוֹם נִקְם.

¹⁰⁵ Cp. Schreiner, *Der Kalām in der jüdischen Literatur*, 18 ff.

¹⁰⁶ Preserved in Judah al-Barceloni's *Yeṣirah Commentary*, ed. Halberstam, pp. 151 ff.

altogether. He quotes the view that reward and punishment are preserved for the body only. As is well known, Benjamin al-Nahawendi was of this opinion (as quoted by Sa'adya, *l.c.*, c. 6, pp. 100-1). Al-Muḥammas himself decides that שכר עו"הב is meant only for the soul. Probably our author had this view in mind, regarding it as contrary to the words of the Torah and emanating from a source alien to Judaism.¹⁰⁷ Sa'adya (*l.c.*) is of the same opinion as our Ḳaraite writer that both soul and body are to share the retribution in the future world while Joseph ibn-Ṣaddīq agrees with David al-Muḥammas. It should be noted that no mention is made in our fragment of Benjamin's opinion.¹⁰⁸

¹⁰⁷ דברים החיצונים, דברי בראני, fol. 13, r., l. 8.

¹⁰⁸ Schreiner (*l.c.*, p. 25) takes it for granted that al-Muḥammas and Sa'adya are in agreement on the question of retribution. But a careful examination of David's words proves the contrary. He writes (*l.c.*, p. 153, ll. 23 ff.), ואם יאמר לך אדם הזכות והפרעון הוא לנפש ולגוף או לאחד מהם או אינו לא' מהם באל' אמ' ר' (באלה אמרו רבים) הזכות והפרעון הוא נפשני וגופני או נפשני ולא גופני או גופני ולא נפשני או אינו לא גופני ולא נפשני ואנו אומרים כי הזכות והפרעון הוא נפשני ואינו גופני . . . ויש מי שאמר הזכות גופני ולא נפשני ונתן טעם לדבריו מפני שאין אנו יודעים פרעון וחכות בעולם הזה אלא גופני וכן יהיה דרך לעולם הבא . . . ולא מצינו א' מן החכמים שכחש בשכר העולם הבא עד שיאמר אין הזכות לא נפשני ולא גופני * ואנו אומרים כי האדם מורכב מגוף ונפש ובהשתתפם במעשה נתייב שכר הטוב או הרע * ומשם אנו אומרים כי הזכות הוא גופני ונפשני. Schreiner assumes that the whole passage is by David. But this is impossible as he would contradict himself. It is evident that from the second ואנו אומרים there is an insertion by Juda al-Barceloni who added his own view, in agreement with that of Sa'adya, that retribution applies to both soul and body since it is caused by good or bad deeds, the work of body and soul alike. But al-Muḥammas clearly defines, at the beginning of the chapter (p. 151, ll. 30 ff.), that פרעון and זכות are only for the soul, ונאמר גדר הזכות הוא השקמת הנפש ושמתה בחרוה שאין לה,

According to our author, one of the essentials of 'the fear of God' is the belief in the Divine Unity, יחוד (the 'tauḥīd' of the Mutakillimun), and the basis of this belief is the *creatio ex nihilo* by the Creator Himself.¹⁰⁹ It is interesting to find the writer strongly emphasizing the opinion that everything is done by God alone. The angels do nothing. They are only for appearance sake.¹¹⁰ This is evidently directed against Benjamin al-Nahawendi's theory of an intermediary. As Ẹirķisani reports, Benjamin maintained that God created an angel who in his turn created the whole universe. It is he that sent all prophets and delegated all messengers, executed the miracles, and decreed the commandments and the prohibitions. He also brought into existence all that is in the universe, and not the first Creator. It is known that the Maghariya held this view which is very similar to the Philonic Logos. Ẹirķisani devoted two chapters of his work Kitāb al-anwār, producing the arguments of Benjamin and his followers and refuting them.¹¹¹ Our author deprives the angels of all active influence on the world's course. They exist only to be seen by man while everything is done by God alone. Daniel al-Ẹūmisi also disbelieved in the existence of angels as the Jews in general assumed them to be, namely as

סוף בעולם הבא . . . וגדר הפרעון הוא נוד הנפש ועצבונה . . . וכללו
של דבר הפרעון הוא עצב הנפש בעוה"ב . . . והזכות היא חדות הנפש
ופיר' חכמת (Husik, *History of Mediaeval Jewish Philosophy*, 1916, p. 22,
also fails to record al-Muḳammaṣ's real opinion.)

¹⁰⁹ Fol. 13, r., ll. 13 ff. Cp. also al-Muḳammaṣ (*l. c.*, 66 top), ותורת האלהות הוא רמז שהקדמנו לעיל החכמה בהכרת אלהינו ייחודו ותורתו ומצותיו.

¹¹⁰ Fol. 13, v., ll. 20-5.

¹¹¹ Cp. especially Poznański, *REJ.*, L, 10 ff.

living beings endowed with the power of speech like the prophets.¹¹² Finally Sa'adya, possibly with the view of opposing the theory of intermediaries, declared man to be superior to angel. Ibn Ezra, at the beginning of his Pentateuch commentary, is against this depreciation of the importance of the angels.¹¹³

Our writer strongly urges upon his readers not to inquire of any augurers and astrologers, nor to believe in charms, amulets, and the like. He warns them not to accept all that the Rabbanites call an 'evil' (spirit) or a 'pure' one, nor to follow the heathen customs in cases of confinement of women, sickness or inflammation of the eye.¹¹⁴ Other Ḳaraïtes were also strongly opposed to astrology and amulets. Daniel al-Ḳūmisi even forbade the calculation of the months by means of astronomy.¹¹⁵ Sahl b. Maṣṣiah in his well-known polemical letter from

¹¹² Cp. Harkavy, Hebrew Graetz, III, 509; Poznański, Hastings's *Enc. of Relig. and Ethics*, VII (1914), 664.

¹¹³ Gen. I. I: וּבְעֹבֹר הָיוּ כָּל מַעֲשֵׂה הַשָּׁם בְּיַד הַמַּלְאכִים עֹשֵׂי רְצוֹנוֹ נקראו כן . . . ואל תשים לכך אל דברי הגאון שאומר שהאדם נכבד מהמלאכים וכבר ביארתי בס' היסוד כי כל ראיותיו הפוכות וידענו כי אין מביאים נכבדים כמו המלאכים. Cp. further Ibn Ezra's short commentary to Exodus 23. 20 (ed. Reggio, Prague, 1840, p. 68 ff.) Later on, by reason of his polemics against Ḥiwi al-Balkhi, Sa'adya changed his opinion and restored the angels to their position of superiority over men (כִּי הַכְּבוֹד (שהשכין עם מלאכיו הוא כפלי כפלים מהכבוד שהשכין עם ייִראל).
והנה הגאון הקיין משנתו שהיה אומר בחמשת Ibn Ezra remarks caustically, ספריו שמעלת האדם גדולה מהמלאכים (*ibid.*, p. 81).

¹¹⁴ Fol. 13, v., 25-8. See also Hadassi, *אשכול הכפר*, Alph. 137, ט': מוב ניב לחש המלחשים בכל מכה: ומעושיין לשועת עין ומכת שעירים: והאומר עתידות או דבר אחד מן הנסתרים שלא כתורת אלהיך:

¹¹⁵ In Harkavy, *Studien u. Mitteilungen*, VIII, 189, no. 2: אסור לנו לדרוש: ולחשוב את חשבון הקוסמים . . . ואין מותר לנו לדרוש חדשי יוי ומועדיו בחשבון הקוסמים והוברי שמים. See also Hadassi, *l. c.*, letter '1.

Jerusalem to Jacob b. Samuel also denounces the 'heathenish ways of some Jews' who visit the graves of the pious praying for recovery from sickness.¹¹⁶ Our author, who probably is earlier than Sahl, evidently alludes here to these superstitious practices he must have observed amongst the Rabbanites living in the Holy Land. The mystic beliefs in the power of the Tetragrammaton that were held in particular by Palestinian Rabbanite scholars are graphically described in a famous responsum by Hai Gaon (printed in Ashkenazi's *טעם זקנים* 54 b ff.).

There follows in our work a long discourse about the pronunciation of the Tetragrammaton. The writer's chief contention is that *וּנָקַב* in Lev. 24. 16 does not mean cursing, as many explain the word, but uttering, pronouncing. Thus the mere pronunciation of the divine name involves capital punishment.¹¹⁷ The explanation of *נָקַב* as 'uttering' is to be found already in Targum and Talmudic literature.¹¹⁸ 'Anan also took the word to mean 'pronounce', though he does not go to the extreme of imposing capital punishment for the mere uttering of the

¹¹⁶ In Pinsker, *ל"ק*, נספחים, 32, ואיך אחריש ודרכי עובדי עבודה זרה, בין מקצת ישראל יושבים בקברים ולנים בנצורים ודורשים אל המתים ואומרים יא, ר' יוסי הגלילי רפאני, הבטינני (מענהו תן לי הריון), ומדליקים הנרות על קברי הצדיקים ומקטירים לפנייהם על הלבנים וקושרים עקרים על התמר של הצדיק לכל מיני חלאים וחוננים על קברי הצדיקים המתים ונודרים להם נדרים וקוראים אליהם ומבקשים מהם לתת להם הפצם. Cp. also Hadassi, *l. c.*, Alph. 104.

¹¹⁷ Fol. 13, v., l. 28—fol. 14, r., l. 19.

¹¹⁸ Cp. Targum Onkelos to Lev. 24. 16, ודי מפרש שמא; Sanh. 56^a, ממאי דהאי ונוקב לישנא דברוכי הוא. . . אימא פרושי שמייה. Interesting is R. Levi's statement (Pes. d. R. Kahana, ed. Friedmann, 184^a): כל מי שהוא מפרש שמו של הקב"ה חייב מיתה שני' ונוקב שם. See also Rashi and Ibn Ezra to Lev. 24. 16.

Divine Name.¹¹⁹ Our author polemises here against certain Ḳaraïtes in Khurasān who maintained that the Tetragrammaton must be pronounced as it is spelt in the Bible, stigmatising as heretics all who pronounce it אֲדֹנִי. These Ḳaraïtes thus drew the last logical consequence from the general principle, adopted by a still larger number of fellow-sectaries in Khurasān and also by Ismail al-'Okbari, that only the כתיב of the Bible text should be followed, and not the קרי as handed down by tradition.^{119 a}

In giving his Ḳaraïte readers his own views, the author urges at the same time upon them not to rely on them but to search independently with their own minds for the proper understanding of the Biblical laws. 'He who relies on any of the teachers of the dispersion and does not use his own understanding is like him that practices heathen worship.'¹²⁰ He thus advocates in the first instance the famous two principles of 'Anan, as reported by Yefet b. 'Ali. 'Search thoroughly in Scripture and do not rely upon my opinion.'¹²¹ But in addition a technical expres-

¹¹⁹ Ed. Harkavy, *l. c.*, 13, ll. 18 ff.: דנ' ונקב שם יי' וגו' והאיי ונקב לישנא : דפירושי הוא דנקב נמי איקרי פירושא דכ' את האנשים אשר נקבו בשמות ' אמא ונקב טפי ביה וא ואקדים ליה כי יקלל לאדעך דעל מאן דמדכר שמיא (= שמיא) דרחמנא בקללותא קאים דמחייב קטלא. For further literature, see Revel, *JQR.*, N. S., III, 369-72.

^{119 a} See the interesting statement of Kirḳisani (ed. Harkavy, 319, ll. 2-4), ובעז קראיין אלכראסנייה ימנע אלכתב (אלכתיב) ואלקרי ולא יקרא אלא מא הו מכחוב פקט. ומן האולי מן יפעל דלך פי אלשם אלדי הו אן אסמעיל; *ibid.*, 314 bottom, בידור הי ויועם אן מן קראה בא' ד' פקד כפר אלעכברי אבטל אלכתב (אלכתיב) וקרי וועם אן אלקראה יב אן תכון עלי מא הו מכחוב.

¹²⁰ Fol. 14, r., ll. 19-21.

¹²¹ חפשו באורייתא שפיר ואל תשענו על דעתי, cp. Poznański, *REJ.*, XLIV, 180.

sion is used in our fragment which reveals the influence of Muhammedan theology. This reliance on authority is called here תַּקְלִיד (cp. also fol. 17, r., l. 22 and v., l. 11). Goldziher in his new book (*Die Streitschrift des Gazālī gegen die Bāṭinijja-Secte*, 1916, 1 ff.) points out one of the marked features of the *old* theology of Islām that it has only words of censure for the teachers of the people who adopt unconditionally the opinion of a respected authority or party in questions about which the sources of Islamic doctrine (the Ḳurān, Sunna, and Consensus) offer no obligatory decisions. This is called by the technical term of taḳlīd. The demand of this theology is that in such cases a decision be arrived at after independent consideration in accordance with the methodical rules which were developed by the science of the law (fiḳh). Very likely the Karaites were influenced by this strong opposition against the taḳlīd in formulating their party-cry of מִצְוֹת אֲנָשִׁים מְלֻמָּדָה. Rabbinic tradition is to be discarded. Independent search in the Bible is to take its place. We have here another significant case in point (see above, p. 137) showing how Muhammedan thought and doctrine acted as a stimulant on the development of Karaism.^{121a} On the other hand Daniel al-Ḳūmisi maintained that in matters of religion human intelligence is not to be used.¹²² Our author continues to polemise against the Rabbanites, labelling their doctrines as 'a commandment of men, learned by rote' (מִצְוֹת אֲנָשִׁים מְלֻמָּדָה), a common-place phrase of the Karaites. To declare things as sanctified (קֹדְשִׁים) or to give to priests

^{121a} Ibn al-Hitī in his Chronicle of Karaite Doctors (*JQR.*, IX, 435 and 442) enumerates amongst the topics dealt with by Ibn Saḳaweihī in his polemics against Rabbanites, and especially against Sa'adya, also אֶלְתַּקְלִיד.

¹²² See Harkavy, *Hebrew Graetz*, III, 509.

and Levites their dues, as prescribed in the Bible, after the destruction of the temple is pure idol-worship.¹²³ All this is directed against the Rabbanites who kept the laws of חלה הבן, פדיון הבן, מתנות כהונה in the diaspora and also תרומה מעשר in Palestine.¹²⁴

Interesting are the remarks on the service of the synagogue. 'It is forbidden to-day to burn incense and set up lamps (in the synagogues), and to say that this is done for God's honour, as the Rabbanites do.' Our author also finds fault with having an ark with scrolls of the law placed in the synagogue and bowing before it.¹²⁵ 'Anan in his 'Book of Precepts' enjoins that while the scroll is taken out from the ark and during the benedictions recited at the readings of the portion, the people should bow till their faces reach the floor.¹²⁶ Our author polemises here against the service organized by 'Anan, as has been shown elsewhere.^{126a} Later Karaites also bowed when entering the synagogue, evidently before the ark.¹²⁷ By incense and lamps in the synagogues of the Rabbanites, he probably means the בשמים used at הברלה and the candles of the מנורה, especially on חנוכה, as well as the נר תמיד. Hadassi in Alph. 137 of his book seems to have had our tract

¹²³ Fols. 13, v., ll. 22 ff., 17, v., ll. 18-28.

¹²⁴ Cp. the responsa of the Geonim Mattitiah and Naṭronai. and of Simon Kayarah in הלכות פסוקות, ed. Müller, Nos. 2-4.

¹²⁵ Fol. 14, r., ll. 1-8.

¹²⁶ Ed. Harkavy, *l. c.*, 19, ll. 13 ff.: וכד פתח ליה לסיפרא קימון כוליה : ועם דמסיים ברכה ודהיא דקא קארי אמרי כוליה עלמא אמן ; אמן בד מרמין ידיהון לעילאי וסגריין עד דרבקין אפיהן על ארעא ; likewise after the reading (ll. 24 ff.).

^{126a} See Mann, *Journal of Jewish Lore and Philosophy*, I, 1919, p. 346.

¹²⁷ Cp. אשכול הכפר, Alph. 15, beginning : גן עדן, 69^d, 72^a, and 74^a.

in front of him. He thus groups together the same topics as in our fragment.¹²⁸

The author has much to say in disfavour of the 'shepherds of the dispersion' (רועי גלות) as the Rabbanite spiritual leaders are designated.¹²⁹ They hallow neither Sabbath nor festivals; the first by reason of their laws which, according to him, are against God's Torah, and the latter by their wrong calculation of the months. The Mishnah, Rosh Hashanah 2. 11, is cited which embodies the privilege claimed by the Bēt-Din to fix the festivals at their discretion, be they in time or out of time. But the writer also takes to task some of his fellow-sectaries on account of several of their practices. Besides the problem of retribution in the future world which some Karaites

¹²⁸ In addition to the passages quoted above, notes 114 and 115, the following lines will be of interest. Letter 5 ff.: וראוי להדר וליקר אותם (הכנסיות. i. e. בקדושה ובטהרה לכבודם: אבל להקטיר קטרת בם או להעריך נרות ועשישות ולפידים בזה הזמן ותאמר אלה לשם אלהיך און ראוי עשות בן ולחשוב כזאת לה': יען כי כל אלה וכמותם למקדש ה' היו ראויים ולא בזה הזמן לבית ויעוד ובמושבותיך: פרוש עלתו יען כי המקום זר: והעבודה היא זרה: והמקריב נכרי זר: והשמן מטונף ומטומא מכל שרץ וערבוב כל טמאה ומעש ידי אכזר ראיית כלל כל דבר זה לא ירצה לפני ה' היום ככל קדשים: בקטורת ונרות ועשישות ולפידות ומנחות ועולות וכלל הקטרות: ותרומות ומעשרות וחלות ובכורים לכהנים וכלל קדשין: שכר הכהנים היה מאלה הקדשים חלף עבודתם וגם בכהנתם והיום אין עבודה ואין שכר עד אשר ירצה ה' לעמו וישיב כבודו ככה והיום אין עבודה ואין שכר עד אשר ירצה ה' לעמו וישיב כבודו ככה he quotes here Ezra 20. 40, 41 as in our fragment. In a work entitled *The Churches and Monasteries of Egypt*, and attributed to Abū Salih, beginning of the thirteenth century (edited and translated by Evetts, *Anecdota Oxoniensia*, Semitic Series, VII, 1895, p. 197), we read of the famous synagogue at Damvāh or Damūh (called 'the synagogue of Moses', see concerning it Sambari, in Neubauer, *Mediaeval Jewish Chronicles*, I, 119-21) that there took place disputes between the sects of Rabbanites and Karaites concerning *the lighting of lamps*.

¹²⁹ Fol. 15, r., ll. 3 ff.

held to apply only to the soul and not to the body, as discussed above, the following charges are levelled against 'them that call themselves *Ḳaraïtes*' (בעלי מקרא). (1) They maintain that neither Passover nor Tabernacles can fall on a Saturday. (2) They further regard the laws of defilement concerning a dead body, a leper and a non-Jew as invalid in the diaspora. (3) They pay no heed to אביב in fixing the festivals. (4) Also the enjoyment of the flesh of oxen and sheep is permitted by them. (5) Finally they send parcels and letters on the Sabbath (i. e. through the agency of non-Jews) and many other transgressions of this kind.¹³⁰

Our author clearly belonged to the rigoristic school of *Ḳaraism*. As regards the first point, 'Anan and his followers, the so-called ענניים, are attacked. The founder of *Ḳaraism* taught, according to *Ḳirkīsani*, that should the 15th of Nisan fall on the Sabbath, Passover is to commence on the following day. The same is to be the case with Tabernacles.¹³¹ Attention should be here given to Or. 5558, B, fols. 36-41, which contains polemics against certain Rabbinic precepts by an early *Ḳaraite*.¹³² Fol. 36, verso, reads

¹³⁰ Fol. 14, v., ll. 16 ff.

¹³¹ In Harkavy, *l. c.*, 130, את (ענן) את החג ליום הראשון שהוא יום ט"ז בניסן * וכן דחה את חג הסוכות. Hadassi הכפר אלפ. 98, beginning, reports this in the name of the *Ṣadoḳites* (דת אלעדוקיא) ויעשוהו יום השבת * ויצאו מן יום חג הסוכות כמאמר ביום השמיני שלח את העם וכו'. Hadassi's source was David al-Muḳammas's work on this sect (ורשום כל אלה) (הגיד דוד בן מרואן אל מקמץ במקצת ספרו בעד הצדוקים).

¹³² The whole fragment is published by Dr. Hirschfeld, *JQR.*, N. S., VIII, 179-83. See now Dr. Poznański, *ibid.*, XI, 237 ff. The lines printed on the next page have been copied by me from the MS., and also the following remarks were written long before the appearance of Dr. Poznański's paper.

(1) ואחר שראינו שהרקיע נברא בשני והמארת נעשו ברביעי (2) והאדם והחיה (3) נוצרו בהששי והפסח הראשון שהוציא יהוה את עמו ישראל ממצרים (5) בליל הששי והם ב' (6) יש לבדו זכרונות להי' [ת] [ה] פסח (7) בבדו [גם א] שר אמר ענן כמוהם (8) לא זאן פסח ולא אלף סוכה ו[הדית] (9) הפסח מיום השביעי והסוכה מהאחה גם (10) יש לשביעי ולאחד [זכרונות להיות הפסח (11) והסוכה בהם לבריאת האור לשביעי ולכיבוד (12) יום השביעי והשבת הנדול והקדוש]. It is evident that the writer polemises both against the Rabbanites and against 'Anan. The former maintain that Passover cannot fall on Monday, Wednesday, and Friday. But allusions in the Bible can be found for these days. On Monday heaven was created, on Wednesday the lights, on Friday Adam and Eve, and in addition the Exodus from Egypt took place on Friday night. Ibn Saḳāweihī, Kīrḳīsānī, Salman b. Jeruḥām and Levi b. Yefet (b. 'Alī) also argue against this Rabbanite rule of **לא ב' פסח**.¹³³ The author of the above fragment also reports in the name of 'Anan that Passover cannot be on a Saturday nor Tabernacles on a Sunday. But, he argues, the Holy Sabbath is quite a suitable day for Passover while Sunday should also have the privilege of commencing Tabernacles thereon, since the light was created on the first day. We have thus here a different tradition about 'Anan's teaching, viz., that Tabernacles is not to begin on a Sunday, and not as Kīrḳīsānī reports. But the writer of our tract evidently had the same tradition as Kīrḳīsānī. At any rate those Kāraites, whom he attacked, maintained that neither Passover nor Tabernacles could fall on Saturday. Very likely they followed the 'Ananites in this respect.¹³⁴

¹³³ Cp. Poznański, *JQR.*, VIII, 685-6; XVIII, 212-13; XIX, 61; see also X, 271-2.

¹³⁴ It is interesting to note that the author of the above fragment does not use the usual abbreviation יי or יי, but writes the Tetragrammaton in full

To return to our fragment. The second point is also directed against 'Anan who declared that טומאת מת is not obligatory in the diaspora.¹³⁵ In the opinion of the author, however, all the various kinds of defilement are in force even now, though the accompanying sacrifices and such means of purification as that of נדה are impossible as long as the temple remains in ruins.¹³⁶ This question of defilement in the diaspora has been much discussed by Karaite writers. A good summary of the various opinions on טומאת מת is given in Gan 'Eden (c. 12, p. 127 a ff.). On the whole Benjamin al-Nahawendi is in agreement with our author.¹³⁷ Also David al-Ḳumisi held that טומאת צרעת was obligatory in the diaspora.¹³⁸

The importance of the state of the crops (אביב) for the fixing of the Karaite calendar is well-known.¹³⁹ From an interesting passage in the 'Book of Precepts', attributed to Levi ha-Levi, the son of Yefet b. 'Ali, we learn that the Karaites in Babylon and in other places distant from Palestine paid no heed to the אביב and adopted more and more the Rabbanite calendar.¹⁴⁰ Very likely our author, writing from Jerusalem, had these fellow-sectaries in mind.

(l. 3, also in fol. 36, r., l. 13). This spelling is also found in a fragment of 'Anan's 'Book of Precepts', ed. Schechter, *Documents of Jewish Sectaries*, II (cp. Introduction, p. iii). The Tetragrammaton is also written fully throughout Fragments C and H, which are edited farther on.

¹³⁵ In Harkavy, *l. c.*, (בגלות) ובוטל את הטומאה מן המת בזמן הזה.

¹³⁶ Fol. 17, v., ll. 28 ff.

¹³⁷ Cp. *infra*, note 300.

¹³⁸ See Harkavy, Hebrew Graetz, III, 509.

¹³⁹ See especially Poznański, Hastings's *Enc. of Relig. and Ethics*, III, 119, col. 2.

¹⁴⁰ Cited by Pinsker, ל"ק, נספחים, 89-90: נפרדו • השנה • נפחם • ישראל בזה על ג' חלקים הא' הם הרבנים בעלי המולד אשר יעשו על החשבון והוא קרוב מן אלאעדאל (שיווי היום והלילה) • והב' והם אנשים

Finally the enjoyment of the flesh of oxen and sheep in the diaspora was forbidden by almost every early Karaite authority. Already 'Abū-'Isa and Yudgan are reported to have enjoined this prohibition. Kīrkīsani writes, 'The first to prohibit meat in exile was the exilarch 'Anan, and he was followed in this by Benjamin, Ismā'il al-'Okbari, Daniel al-Ḳūmisi as well as by a large section of Karaites of this generation.' In the time of Kīrkīsani the bulk of the Karaites refrained from eating meat. One of the sectaries composed several pamphlets to prove that meat was permissible and there were Karaites who 'considered as allowed the eating of the flesh of sheep and cattle in the exile'.¹⁴¹ These people our author evidently attacks in his tract. But their practice became the accepted rule with the later Karaites; only in Jerusalem meat remained prohibited.¹⁴²

בארץ שנער מן אחינו הקראין יעשו על אלאעתדאל בלבד • ואולם יש להם תנאים זולת תנאי הרבנין ועל כן הפרדנו אותם מהם, והחלק הנ' עשו על האביב בלבד ולא דרשו האעתדאל והשליכו אותו כל עקר וכו' והדרות האחרונים מן הרבנים עשו ע"ד החשבון וכו' ולפי שידענו הגדות הראשונים כי הם יעשו על הירח ועל האביב אחרי הרבן בית שני, והקראין אשר בארץ שנער ובשאר המקומות הרחוקות מא"י רדפו אחרי הרבנין בעבור שמצאו המעוברות שלהם תמימות במרבית העתים. This book was composed about 1007 c. E. A Karaite Ketuba, dated Shevaṭ 26th, 1028, at Jerusalem (printed in Luncz's *Jerusalem*, VI, 237-9) contains the following stipulations: ועל מנת שישמר מועדי יי בראית הירח (i. e. the bridegroom) ובהמצא אביב בארץ ישראל ובלי לאכול בשר בקר וצאן בירושלים עד יתכן מזהב יי . . .

¹⁴¹ Cp. the passages cited by Friedländer, *JQR.*, N. S., III, 293-5.

¹⁴² Cp. שהחכמים בזה, ענין שחיטה, אדרת אליהו. c. 12 (p. 63^a). נחלקו לשתי תורות גדולות התורה האחת הם מהראשונים אשר אסרו שחיטת בקר וצאן בגלות ואמרו שבזמן הבית היו אוכלים קדשים במקום המובחר • וחולין בשערי ישראל • אמנם בזמן הגלות לא נאכל קדשים

(אבלי ציון), as known from the writings of Sahl. b. Maṣliaḥ and others.^{144a} Our author is very likely earlier than Sahl. But his identity is impossible to ascertain. It is to be hoped that further Genizah finds will supply the missing part of this instructive work.

B

(fol. 13, recto)

אלמים וערלים להתערב עם כל זב ומצרע וטמא מֵת ומעבורת יי נפלו אל עבודת
 אויביהם ברעב ובצמא ובעירום ובחֹסֶר [כ]ל^{144b} וקצף יי עליהם ותפלתם לא נשמעת
 ואי זאת נקמה ושלום קשה מוזאת על כן כת השליך מש' אר' תפ' יש' ונ' ¹⁴⁵ הלא זה שלום
 קצה עוונות בעולם הזה כז' ושלמתי על חֶקֶם ונ' ¹⁴⁶ ושלום תמים בעולם הבא וכל המכחש
 5 ואמר אין זה שלום הוא פשוט וכחש ביי ¹⁴⁷ וכל האמר יש שלום על הרוח לברא בלא
 גוף הוא הורו והונו מלב דב שק' : והלא נכת' במקרא יחיו מתיך ונ' : ¹⁴⁸ ונודע במראָה
 עינים ולא עדת יש יואמרו כן : ועתה שובו אל תורת יי כי כל אלה דבריכם ¹⁴⁹ שקר
 דברי
 והם חילוף תורה : ואל תתעו בדברים החיצונים דברי בראני ¹⁵⁰ שקר ותפלה תועבת יי

^{144a} See now Mann, *The Jews in Egypt and in Palestine under the Fāṭimid Caliphs*, vol. I, p. 61.

^{144b} Cp. Deut. 28. 48.

¹⁴⁵ Lam. 2. 1.

¹⁴⁶ Isa. 65. 6.

¹⁴⁷ Isa. 59. 13.

¹⁴⁸ Isa. 26. 19.

¹⁴⁹ Read perhaps דבריהם.

¹⁵⁰ Cp. Pinsker, ל"ק, נספחים, 131, in describing Salman's (b. Yeruḥam) *Ḳoheleth* commentary : . . . וצועק גם פה על אבוד העת : מתכונת הפירוש . . . בהבלי העולם ובספרים חצונים שהוא קוראם חכמת זרים ולפעמים כתב ירצה התעסקות ישראל בידיעות זולת ידיעת המקרא כמו : Ps. commentary : ספרי החצונים (כתב אלבראניה) שמי שהונה בהם לא ימלט מן החטא אלעולם אלבראניה אמא (See also Neubauer, *Aus der Petersburger Bibliothek*, 109, note viii. Cf. further, Ḳirkisani (*l. c.*, 279, l. 15) אלגדליה (rhetoric) ואמא אלפלספיה אלבראניה as Bacher (*JQR.*, VII, 709) suggests.

כי דברי בראני השחית לרבים עד היום הזה והוא נמשל כאשה זונה כי רבים חל וג' ¹⁵¹
 כל ב ל ישו ולא ישי וג' ¹⁵² עזבו מצות אנשים מלומדה אשר לא מן התורה ואל תקבלו
 דבר מאיש חוץ הכתוב בתורת יי לבדו וראשית כל מצות יראת יי וראשית
 יראת יי לרחוק מן גאות ורום לבב ולעזוב כעס וקנאה וללבוש ענוה ולדעת ולהאמין
 ביחוד יי וראשית יחוד לדעת כי ברא יי אלהים את עולמו לא מן דבר כז בראשית
 ברא; ¹⁵³ ומעני ¹⁵⁴ בראשית כי הם ראשית לכל היצורים וכל דבר אשר לו גבול וקצה
 ויקריהו מקרה הו עד בנפשו ואות כי הוא עשוי ולא מוקדם הוא ויכלה זה למדנו ¹⁵
 מן הכת לכל תכלה רא ק וג' ¹⁵⁵ : קץ שם לח' ¹⁵⁶ מענהו דע כי שמים וארץ ואור וחשך
 כי הנך רואה תכליתם הוא [חוקר] הוא מורה דליל ¹⁵⁷ בעצמו הבורא אחד לבדו ולא
 שני מחליפים ועל כן אמר הכ לדור ודור אמונ: למשפטיך ע' הי' ¹⁵⁸ מן עמידתם
 על משפטם על רסמיהם ¹⁵⁹ תמיד הוא מורה כי הם כעבדים המנהגים ולא הם
 מנהיגים משהיה ¹⁶⁰ הוא שיהיה כי אין לו שני שיחליף מעשיו ואדם ברא בצלם
 משונה מכל ברואים ברעת ומבחר לב ובדבור לשון להיות הוא מורה דליל לנפשו
 כי יש לו דורש ופוקד והוא ישפוט בו ועל כן אמר הכ היוסר גוים ה' ה' אד דעת: ¹
 כי דעת אדם מורה דליל שיש לו דורש ויוצר כז ומבשרי אח אלה' ¹⁶² וגם שם
 בעולם הזה שלומים נגד מראה עינים כרעש הארץ ושחפת וקדחת ותחלואים
 ומגפות משנות לדעת כי יש שלומים לכל המעשים ולא לכל דבר עושה שלום במהרה ²⁵
 עאנל ¹⁶³ הנה להיות מורה כי יש עולם אחר ושם שלום לכל המעשים ועל כל אמר
 שלמה בראותו מקום הצדק שמה הרשע ¹⁶⁴ מענהו בראותו צדיק מכשיל ורשע
 מצליח ואמנם לא יעשוק אלהים ואת הצדיק ואת הרשע ישפוט בזאת ידעתי

¹⁵¹ Prov. 7. 26.¹⁵² Prov. 2. 19.¹⁵³ Gen. 1. 1.¹⁵⁴ מַעֲנִי 'sense, meaning'. Hadassi also uses frequently the Arabic עֲנִינוּ in the meaning of (cp. Bacher, *JQR.*, VIII, 433, note 8).¹⁵⁵ Ps. 119. 96.¹⁵⁶ Job 28. 3.¹⁵⁷ דָּלִיל 'proof, indication'.¹⁵⁸ Ps. 119. 90, 91.¹⁵⁹ רֶסֶם 'design, plan'.¹⁶⁰ מַה שֶּׁהָיָה =¹⁶¹ Ps. 94. 10.¹⁶² Job 19. 26.¹⁶³ עָגַל 'hastening'; cp. Aram.¹⁶⁴ Eccles. 3. 16, 17.

כי עת לכל חפץ ועל כל המע שם: שם ביום פקודה ושמים ממעל הוא הכת ונבוהים
 עליהם נבהי שמים ממעל לאדם להיות מורה דליל כי גבוה יי מעל כל גבוה¹⁶⁵ 30

(fol. 13, verso)

הוא שומר את כל המעשים לדרוש ביום משפט יאיר יומם הוא מורה לאור זרוע
 נמול צדיקים וחושך לילה ואש יוקדת ונחשים וחיות רעות ברא בארץ להיות מורה
 דליל לשלום[:] קרן עור פני משה בעלות¹⁶⁶ אליה בסערה ולקחת חנוך ונבואת הנביאים
 הוא מורה תנמול צדיקים אשר לא יכרת: ותורה שם ביש ויקרא שמה מורשה קהילת
 5 יעקב¹⁶⁷ לדעת כי כל העושה מצות אנשים חוץ מתורת יי אינו מקהלת יעקב ואין
 לו חלק עם יש והבדילו יי לרעה¹⁶⁸ ויכתוב בתורתו על משה ועל אהרן הצדיקים
 יען לא האמנתם בי¹⁶⁹ בשנין מעט במורת רוחו וימנעם מארץ יש לדעת כי לא
 ישא פנים והדבר הזה כתב בתורה לדעת כי לא ברצון משה נכתבה התורה כי
 אם ברצון אלהים כאשר ציוהו וכ כאשר ציוני יי אלהי:¹⁷⁰ להיות הדבר הזה מורה
 10 ליש פן ישמעו אל ראשיהם ומלמדיהם חוץ מן הכתוב בתורת יי וישחף
 באש לנרב ואביהוא בשנין דבר שעשו אש זרה אשר לא צוה¹⁷¹ הוא מורה דליל
 ליש פן ילמדו חוץ אשר ציוה יי ויכתוב בקרובי אקדש ומעני אקדש אודיע
 קדושתו לעיני יש להוריעם כי לא נשאתי פנים לקרובי נרב ואביהוא ולא לכבוד
 משה ואהרן ומי ינצל ממשפטו ככ ואין מידי מציל:¹⁷² ועתה הִסְרוּ אֲחֵינוּ
 15 כי עין לח ישרף ואיך ינצל קש יִבֶּשׁ: והנה שם משפט עין תחת עין וג'¹⁷³
 להורות כי ביום דין ישפוט רוח וגוף ואם כדבריהם הוא כי המשפט על הרוח
 לבדה בלא גוף הלא משפטי התורה על הגוף הוא עושק כדברך ואם משפטי
 התורה אמת בגוף כן הוא משפט בעולם הבא בגוף ודעו כי שמים וארץ
 וכל מעשי העולם הוא עושה לבדו ככ לע נפ גד לבדו:¹⁷⁴ ואחרי¹⁷⁵ פתר כל

¹⁶⁵ Eccles. 5. 7.

¹⁶⁶ Read ועלות.

¹⁶⁷ Deut. 33. 4.

¹⁶⁸ Cp. Deut. 29. 20.

¹⁶⁹ Num. 20. 12.

¹⁷⁰ Deut. 4. 5.

¹⁷¹ Lev. 10. 1, 3.

¹⁷² Deut. 32. 39.

¹⁷³ Exod. 21. 24 is taken in its literal meaning; likewise Ben Zuṭa in his polemics against Sa'adya, cp. Ibn Ezra a. l.

¹⁷⁴ Ps. 136. 4.

¹⁷⁵ Read ואחרי כן.

20 המעשים שמים וארץ וכל הנעשה בהם וכ' נוטה שמים לבדו: ¹⁷⁶ ואין מלאך עושה מאומה: ואשר כת' כי משחיתים אנחנו ¹⁷⁷ וכל הדומים בהם הוא כאשר כת' נקחה אלינו משלו את ארון ונ' ¹⁷⁸ והלא ארון מעצי שטים ומה יוכל להושיע ומשה איך בקע הים ואלישע איך החיה בן השונמית הלא כל אלה יי' לבדו עשה כן כל המעשים הוא עושה לבדו ומלאכים הם להיות למראה ולא לעשות מאומה: ואל תשאלו דבר מן הוֹבְרֵי שמים החוזים ²⁵ נחש טוב ורע ואל תאמינו בכל לחש וקמיע ותעאוויר ¹⁷⁹ וכל כשפים ודומיהם ולא כל אשר יואמרו רבונין ¹⁸⁰ שם טמא וטהור ואל תעשו כחקות הגוים ליוֹלֶדֶת ולחולים ולשוֹפֵט ^{180a} עין כי כל אלה תועבת יי' ואל תזכירו שם יי' באותיותיו חוץ אֲדֹנִי כי כל המדבר יי' באותיות לו משפט מות כז' ונוקב שם יי' ונ'

(fol. 14, recto)

בנקבו שם יומת: ¹⁸¹ ודעו כי פתרון ונוקב בלשון ישמעאלי ומשרח ומובין יעני מן יפסד אסם אללה באלהג ¹⁸² ובלשון פרסי ונוקב ופראיקון אן כיפירא קונד ¹⁸³ ומעני הוא הזכרת שם בעליו כז' אשר נקבו בשמות ¹⁸⁴ ולא יוכל אחד מיש' לפתור נקבו בשמות בלשון קללה וכן אשר פי יי' יִקְבְּנו: ¹⁸⁵ נקובי ראשית הגז: ¹⁸⁶ נקבה ש': ¹⁸⁷ בין כראך ¹⁸⁸ אשרה פיראקון מוודיתו ¹⁸⁹ כן ונוקב שם הוא הזכרת השם וכן מה אקוב ¹⁹⁰ 5

¹⁷⁶ Isa. 44. 24.

¹⁷⁷ Gen. 19. 13.

¹⁷⁸ 1 Sam. 4. 3.

¹⁷⁹ نَعْوِير, 'delusion'.

¹⁸⁰ רבנים for רבונין, so also in Pinsker, ל"ק, נספחים, 62-3; Hadassi, פסוקי צומות של ריבונין רועיד, פ, Alpha. 246, אשבל הכפר.

^{180a} Cp. ששופתני השמש, Cant. 1. 6; but read perhaps ולשריפת.

¹⁸¹ Lev. 24. 16.

¹⁸² من يفسر اسم الله, and likewise يان II 'to explain, expound'; شرح, 'he that reveals the name of God according to its spelling'.

¹⁸³ کھورا کند, 'makes blasphemy'. For the explanation of the Persian words in this fragment, I am indebted to Mr. Edwards of the British Museum.

¹⁸⁴ Num. 1. 17; 1 Chron. 12. 32, 16. 41; 2 Chron. 28. 15.

¹⁸⁵ Isa. 62. 2.

¹⁸⁶ Amos 6. 1.

¹⁸⁷ Gen. 30. 28.

¹⁸⁸ بَيِّن كَرَاك, 'explain thy wages'.

¹⁸⁹ مَوْدِיתُو = Persian مَوْدِ, 'thy wages'. The preceding two words are not clear to me.

¹⁹⁰ Num. 23. 8.

יקבוה עמים¹⁹¹ כל אלה ודומיהם הם זכרון שם הדבר וכן וְנוֹקֵב חוֹכֵר הַשֵּׁם ורבים
 שנו בפתרון מה אקוב יקבוהו ובלבבם חשבו כי לשון¹⁹² היא ולא כן הוא כי אם
 לשון וְנוֹקֵב וכל הדומים בו הוא זכרון שם הדבר בביאור אם לתהלה אם לחרפה
 לתהלה כמו פי יי יקבנו לחרפה כמו יקבוהו עמים יזכרו שמו לחרפה כן ויקוב
 10 בן האשה¹⁹³ פתרון בלשון ישמעאלי ולקב¹⁹⁴ ובלשון הפרסי תאם גריפת¹⁹⁵ ויקוב ויזכור
 את שם יי באותיותיו וזאת תדע אמנם כי כן הלא כת ויקוב ואחרי כת ויקלל
 וכן כת וְנוֹקֵב לבד כי יקלל לבד זה לא זה וכן הכת מה אקוב: יקבוהו ע: לולי פתר
 אחריהם ומה אזעום: יזעמוהו: לא נודע כי לחרפה זכר: ועתה דעו אחינו
 כי כל הזכר שם יי באותיותיו עליו משפט מות גם אם יזכר לתהלה ולא לחרפה
 15 ככל וְנוֹקֵב שם יי: וכ בנקבו שם: וכן הוא במדת דעתי כי כאשר הכת והזכר הקרב יומת:¹⁹⁶
 וגם בני לוי הקרבים לשורר ולשאת את ארון יי כב בהם ולא יגעו אל הקודש:¹⁹⁷ ולא
 יבאו לראות:¹⁹⁸ וגם מתו רבבות כי ראו בארון יי:¹⁹⁹ וכל זה לשאת על נפשנו אימת יי
 ופחדו על כן אמר וְנוֹקֵב²⁰⁰ שם יי מ' י: למען פחדו ומוראו: ועתה הזהירו ואל תזכירו
 שם יי חוץ אדני באלף דלת אשר היתה דעתי על זכרון יי כתבתי אליכם: ואתם
 20 חקרו הדבר בחכמתכם פן תעשו בחכמתי להשען על דעתי כי כל הנשען בתקליר²⁰¹
 על אחד ממלמדי גלות ולא יחקור היטב בחכמתו הוא כעובד עבֶדָה נכריה: וכל
 העושה מצות אנשים מלומדה לא כתורת יי הוא כעובד עבודה נכריה על כן
 מצות
 דבר בנערה על ידי יחזקאל לכל העושים חוץ מדבר יי כב איש גלוליו לכו עב:²⁰²
 בדבר הזה הודיענו כי כל העובד ליי חוץ מתורת יי ממצות אנשים מלומדה או
 25 נותן קדשים וכל מתנות כהנים ולוים בגלות הוא כעובד גלולים ויחלל שם יי: ומעני
 במתנותיכם אחר דבר שם ארצם כי לא ירצה במקום אחר דבר ושם אדרש
 כי לא ידרש היום הזה:

(fol. 14, verso)

ואחריו כת' בריח ניחוח ארצה את[כם] כי לא ירצה כל אלה עד יום אשר ישיב כהן וקרוב
 להר המוריה בירושלם בבנין [מ]קדשו: ואסור היום להקטיר קטורת ולערוך נירות לדבר

¹⁹¹ Prov. 24. 24.¹⁹² Read לשון [קללה].¹⁹³ Lev. 24. 11.¹⁹⁴ لَقَّبَ, to nickname.¹⁹⁵ תָּאֵם, takes light.¹⁹⁶ Num. 3. 10.¹⁹⁷ Num. 4. 15.¹⁹⁸ Num. 4. 20.¹⁹⁹ Cp. 1 Sam. 6. 19.²⁰⁰ Read וְנוֹקֵב.²⁰¹ تَقْلِيد, 'imitation', a general term for tradition.²⁰² Ezek. 20. 39-41.

כי זה ליי כאשר יעשו רבנין והלא כח תעביה היא לי: ²⁰³ ואם לכם תיבה להניח בה ספר הניחו את התורה באחד מבתי כניסיות ואל תציבו לנגדכם להשתחוות נגדה כמנהג ראשונים אשר עשו ארון ובו ספר תורה ויסכו עליו מסך כפורת ²⁰⁴ המסך על מנהג ארון הברית ואתם אל תעשו כן כי הוא אסור ואתם תדעו כי לא היה ארון בכל ארץ יש לעבוד לפניו ליי כי אם ארון הברית אחד בכל [ארץ] יש: והוא בפנימה להיכל: ועתה אחינו יש שובו מדרככם ואל תעשו כן כי לא ירצה יי מכם כן: ודעו כי כל מקום תקראוהו מקדש חוץ מאשר הקדישו יי: הוא כעובד אלהים אחרים. למען כי הוא אמר את מקדשי תיראו: ²⁰⁵ על כן אסור ליראה כל מקום חוץ מקדש יי: ואופן אחר כי אמר יי הנני מחלל את מקדשי ונ' ²⁰⁶

התוכלו לדבר כי הקדש מקדש בעולם אחרי אשר חלל את מקדשו: ועוד תדעו כי תפילה לא כקרבן כי הקרבן לא ירצה כי אם במקום סגולה והוא במקדש יי בבגדי סגולה ²⁰⁷ על יד איש משבט סגולה והוא במקדש יי בבגדי הקודש על ידי סגנים מבני אהרן וה[ת]פילה לא כן כי התפילה כאשר יכשר לכל איש טהור ובכל בנד טהור ולא ²⁰⁸ [קו]דש כן יכשר בכל מקום טהור וגם לנו לדבר כי לא יכשר להתפלל כי אם במקום קודש כי כל האמר ללא מצוה היא מצוה כאומר למצוה לא מצוה: והלא תדעו כי קרא יי לכל ארצות הגוים ארמה טמאה למען טומאת גוים וגם ארץ יש קרא ארץ נדה בהיות גוים בה כל בנדת עמי הארצות: ²⁰⁹ ולא יכשר מקום קודש מן ארמה טמאה וכל האומר מצוה ללא מצוה [הוא] כעובד אלהים אחרים: ועל כן כת והפיץ יי א בע: ועבדתם ²¹⁰ שם אלהי מ' א: ואנה הוא היום ביש עבודת עץ ואבן: דע כי כל מועדים וכל חקים ומשפטים אשר לא כצוי יי: הם כעבודת אלהים אחר: ועל כן אמר איש גלוליו לכו עבדו: ואחר אינכם שו אלי ²¹¹ וכל מצות אנשים מלומדה היא כעבודת עץ ואבן: והם חוקים לא טובים ומש לא יח בה: ²¹² ועתה חשבו אחינו יש בלבבכם למה ארכה גלותנו למאד כי גלות אבותינו היתה גלות בבל שבעים שנה: וגלותינו ארוכה היא למאד: ואמנם לא יעשוק יי ולא קצרה גבורתו מהושיע כח הן לא קצ' יד יי ונ' ²¹³ ולמה לא יושיענו וכולנו מתוודים

²⁰³ Isa. 1. 13.²⁰⁴ Read כפורת.²⁰⁵ Lev. 19. 30, 26. 2.²⁰⁶ Ezek. 24. 21.²⁰⁷ The dots denote that these words should be deleted.²⁰⁸ Read ולא.²⁰⁹ Ezra 9. 11.²¹⁰ Deut. 4. 27, 28.²¹¹ Ezek. 20. 39.²¹² Ezek. 20. 25.²¹³ Isa. 59. 1.

ביי ובתורתו: דעו כי הם ידעו דרך המצות בתורת יי על כן ידעו לשוב אל יי ועל כן בשובם אל יי ויצעקו אל יי וישעם: והיום בגלותנו עבדים ליי כמצות אנשים מלומדה ולא כתורת יי ככ וימים רבים ליש ל אל א ונ²¹⁴ מעני ללא אלהי אמת כי כל עבודה זרה אשר לא כתורת יי לא ליי היא ועל כן כת אחריו וללא תורה על כן לא יעננו יי ולא יושיענו

(fol. 15, recto)

כי מעשינו מצות אנשים מלומדה ככ ותהי יראתם א מצ א מל: ²¹⁵ כי אפסו הנביאים מיש ועל כן היו יש כעורים ככ ויעצם את עיניהם א הנ וא רא הח כסה: ²¹⁶ ועל כן אברה דעת מיש כאשר דבר אחר ²¹⁷ הפסוק ואברה חכ חכ: וכ נדמו עמי מבלי הד: ²¹⁸ ועל כן לא היתה דעת לחכמים אשר אחרי הנביאים והם רבנין אשר בבית השני אחרי הנביאים ועליהם כתוב ואבד חכ: וגם עליהם כת מלכה ושלח בנ: ²¹⁹ והלא בנוים מלכי יש ראשי גלות ושריהם ראשי ישיבות וכל פקדיהם ודיניהם ולא מן תורה למדו ליש כי בדו מלבבם מצות ככ מצות א מל: וקלקלו שבת ויהפכו מועדים ועל כן כת שכח יי בציון מ ושבתי: ²²⁰ וכ והשבתי כל מ ח ש: ²²¹ דע כי שמירת שבת ציוו לא כתורת יי ומועדים לא בזמנם והם אמרו על המועדים בין בזמנם בין שלא בז אין לי מז אל אלו: ²²² ומענא ²²³ אלו אשר הם יקראו כחפצם ומעני שכח יי בציון מ ח וש: ומעני והשבתי כל מ חנה: ²²⁴ הוא כמענה למה תתענו יי ולא נאמר כי יי התענו ולא שכח ולא השבית שבת ומועדים: ואולם בהשליכו את יש אל ארץ גלות וימנע להם נביאים על כן הם תעו כצאן במדבר בלא רעה וישכחו שמירת שבתות וזמן המועדים ועל כן כת תעיתי כשה או: ²²⁵ צאן אוב: ²²⁶ ובזאת תדע כי דבר הרב ²²⁷ הזה על רועי גלות ככ הוא רעה יש אשר וג' את החלב תא וא הצ תל ה ת הצ ל תר: ²²⁸ ואחריו כת ודרשתי את צאני מידם והש מר צאן: ²²⁹ הלא ודרשתי את צאני על רועי גלות כי גם

²¹⁴ 2 Chron. 15. 3.

²¹⁵ Isa. 29. 13.

²¹⁶ Isa. 29. 10.

²¹⁷ Read אחריו, Isa. 29. 14.

²¹⁸ Hos. 4. 6.

²¹⁹ Lam. 2. 9.

²²⁰ Lam. 2. 6.

²²¹ Hos. 2. 13.

²²² R. Hashana, 2. 11.

²²³ Read ומעני.

²²⁴ Isa. 63. 17.

²²⁵ Ps. 119. 176.

²²⁶ Jer. 50. 6.

²²⁷ Read הרבר.

²²⁸ Ezek. 34. 2-3; for רעה read רעי.

²²⁹ Ezek. 34. 10.

התירו על יש' טומאת מֶת ומצִעֶ ורחיצת טומאת יום בבקר וגם אחריהם עמדו
 הקוראים לנפשם בעלי מקרא ויאמרו לֹא בשבת חג המצות וסכות ולֹא עלינו
 טומאת מֶת ומצִעֶ וטומאת גוי מן התורה אמרו ועל כן כֹּה וְנִהי כֹּה וְכַ עַד כ: ²³⁰
 20 כי אשר נחשוב כי הוא דרך צדק הוא כבנר עדים: על כן כֹּה נגששה כעורים קיר:
 וְכַ נְקוּה לַמִּשְׁפָּט ואין: לִי רַק מִמֶּ: ²³¹ לַמַּעַן כִּי לֹא נִדַע דֶּרֶךְ אֱמֶת כֹּכ' דֶּרֶךְ שְׁלוֹם
 לֹא יֵד: וְכ' וְתִהי הָאָ נַע: וְכַ הוֹרוּ וְהוֹנוּ מִד' ש: ²³² כִּי יֵשׁ גַּם בְּבַעֲלֵי מִקְרָא אוֹמְרִים
 מִשְׁפָּט יֵי עַל הָרוּחַ לְבִדָּה וְלֹא הִנּוּף וְגַם נוֹצִיא מִלְּבַבְנוּ פֶתְרוֹן הַמִּקְרָא הִרְבָּה
 כִּי לֹא פֶתְרוֹן הוּא עַל הוֹרוּ וְהוֹנוּ מִ: וְגַם כַּחַשׁ בְּתַחֲיִית הַמֶּתִים: עַל כֵּן כֹּה פִשׁוּעַ
 25 וְכַחַשׁ: וְגַם בְּבַעֲלֵי מִקְרָא שְׂאִינִים שׁוֹמְרִים אֲבִיב וְגַם בְּבַעֲלֵי מִקְרָא מִתִּירִים
 לֹאכֹל בָּשָׂר בְּקֶר וְצֹאן הַיּוֹם הַזֶּה וְאֹמְדִים עֲלֵיו תֹאווִיל ²³³ וְהוּא פֶתְרוֹן שְׁקֶר: וְגַם
 שׁוֹלְחִים מִשְׁאוֹת וְאִנְרוֹת בִּשְׁבַת וְכֹאֵלָה הִרְבָּה וְקִשָּׁה לִמְאֹד בְּעֵינֵי
 יֵי כִי הֵם הוֹמִים בִּסְחֻרוֹת כִּמְנַהֵג הַגּוֹיִם עֲשִׂיר וְרֵשׁ:

(fol. 15, verso)

כֹּל יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי בָצְעוּ וְסְחֻרוֹתָיו תִּמְיֵד לֹא יִמּוּשׁוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא שְׁבַעָה [נפ]שוֹ לְרוּיִן אַחֲרֵי
 סְחֻרוֹתָיו
 כִּמְדַת מִחִיתוֹ וְגַם לֹא עַד כֵּמָה וְכֵמָה אֲלֵפִים: עַל כֵּן אֵינֶם פּוֹנִים לַחֲקוֹר בְּתוֹרָה: הָאִיִּצָּה
 דֶּרֶךְ אֱמֶת
 אֱמֶת ^{233a} מְרֹוב רִהְבִּים עֲמַל וְאוֹן בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבִפְנוֹתֶם רִנַּע מִן סְחֻרוֹתָיו [י]הֵם שׁוֹנִים בֵּינָן
 וּבִשְׂכַר בְּבִתִּי
 מִשְׁתָּה וְעַל כֵּן כְּתוּב כּוֹלֵם לְדַרְכָּם פִּנּוּ אֶל: ²³⁴ כּוֹלֵנוּ ²³⁵ כִּזְכַּת וְגַם אֵלָה בֵּינָן שִׁי ²³⁶ וְעַל כֵּן
 שִׁכְחוּ אֶת יִירוּשָׁלַם

²³⁰ Isa. 64. 5.²³¹ Isa. 59. 10, 9, 11; for רק read רחק.²³² Isa. 59. 8, 15, 13.

²³³ explanation, interpretation'. This was one of the hermeneutic principles of 'Anan that, when necessary, the Biblical verses might be explained differently from their literal meaning. The Arabs called this method תֹאווִיל. 'Anan followed here, as in some other instances, the famous Abū-Ḥanifa (cp. Harkavy, *Studien u. Mitteilungen*, VIII, Introd. xii, no. 7).

^{233a} Repeated in the MS.²³⁴ Isa. 56. 11.²³⁵ Read perhaps כּוֹלֵם.²³⁶ Isa. 28. 7.

5 ואינם עצובי לב בעבורה ולא מתאבלים על אשר שבתה הנבואה וקרבות יי וכהנים ולוים ומקדש יי מחולל ויי מתקוטט בנו והסתיר פניו ממנו והקשינו את ערפינו והעזנו את פנינו ולא שבנו לרבר לדרוש בתורת יי ככ' ²³⁷ נחפסה דרכינו ונח' לדעת ולהשכיל איזה דרך אמת על כן כתוב עלינו ולא חלינו את פני יי אל לש מע ו ב: ²³⁸ ואין אחד ממנו אשר יעיר את

לבו להתעצב בדבר הזה ולעמוד ליי ככ אין קורא בשמך מתעורר ל ב: ²³⁹ ועל כן דבר יי על ידי

10 הושע על סוחרי גלות ואתה באלהיך תשוב ה ו ש ו אל אל י ת: ²⁴⁰ מענה אל אלהיך תמיד תמיד אל תבטח

בסחורותיך פן תהיה נעלם מעבודת יי וקוה אל אלהיך כי הוא יכלכלך ועל כן כת אחריו כנען בידו מ מ ל א ²⁴¹ והיום הם הומים ואצים להעשיר ויסמחו בבצעם ויתרון כספם וזהבם ובאחרית

הקץ בעת צרה תבוא עליהם צרה שלא יוכלו להציל נפשם בכל נכסיהם ככ גם כספם גם זהבם ל י ל ב ע יי ו ק ת כ ה ז כ אך נבהלה ²⁴² אז יבהלו כל עשירי יש וסוחריהם ויתודו ויאמרו אוי נא לנו מה עשינו בנפשנו כי כל יגיענו בסחורותינו לא יועילנו מדת

15 ה[צלת] נפשנו מן עון אחד ככ' ויאמר אפרים א ע מ א ל ז י ל י ע אשר חטא ²⁴³ וגם יפתרו רבים אך עשרתי יומרו ^{243a} בעת סחורותם כי עשרתי ולי סח[ורות] וכבוד מן העושר ולא ימצא לי עון ולא כן כי כת יגיעי לא ימ לי ו[הצלת] עונותי לא ימצאו לי וראה מה כת אחריו אנכי יי אל מ מ ע א ב כ מ ²⁴⁴ מענהו דעו כ[י בהו] ציאי אתכם מארץ גלותכם אל מדבר

20 העמים לשפוט בכם הלא תעזבו בתיכם ונכסיכם וכל אשר ל[כם] כי לא יועילו אתכם ככ' גם כספם גם זהבם לא יוכל להצ' וכן דיבר על עורכי שולחן בשר בקר וצאן ובתי משתה ואתם עוזבי יי ה א ה ק ה ל שלחן ²⁴⁵ הוא גרוד אנשים הקרואים לבתי משתה ומענה שולחן הם זבחי בקר וצאן ואחרי הפסוק ביאר הדבר והממלאים הם המרבים למני מספר ממסך מן ²⁴⁶ ומניתי אתכם לחרב תחת למני הוא מספר כוסות יין אמנה

²³⁷ Lam. 3. 11.²³⁸ Dan. 9. 13.²³⁹ Isa. 64. 6.²⁴⁰ Hos. 12. 7.²⁴¹ Hos. 12. 8.²⁴² Zeph. 1. 18.²⁴³ Hos. 12. 9.^{243a} Read יאמרו.²⁴⁴ Hos. 12. 10.²⁴⁵ Isa. 65. 11, 12.²⁴⁶ מן is here superfluous.

25 אתכם לחרב ותחת לגר שלחן הם זבחי טבחים בשר וצאן וכלכם לבטח חכרעו
וכל זאת למען כי מקדש יי שומם ויי קצף על עמו וישליכם מפניו ויעש את העולם
כנעזב בלא שופט ובלא אורים ולא מבקש כדני הים אשר לא מושל עליהם
לדרוש את הנבלע מן הבולע כי אין [אד]ם בארץ לדרוש

(fol. 16, recto)

את הנחמס מן החומס ונלכדו צדיקים ביד רשעים ואין מציל ועל כן אמר כי לא אחמול
עוד על יש ה' א' מ' א' ה' 247 ועל כן צעקים לפני יי כי ראו את גלותינו ועל כן צעק חבקוק הנביא
בתפלתו עד אנה יי ש' וג' למה תראני א' וגו' על כן ת' וגו' 248 למען כי כרת יי ברית אתכם בסני
אם בחקותי תי ואם לא תשמעו לי: 249 להודיע העולם הזה נגר עינים קצה הנמול ושילום להודיע
5 וכן גמול צדיק לרשע וכן סם חוק מימי עולם ויעש אות לשילום העונות כאדם וחזה ונחש
ומבול וסדום ומצרים וקרה ועדתו ומרגלים וכל אנשי המלחמה ואת שילום צדיק חנוך ונח
ואברהם ויצחק ויעקב וזולתם ובצאתם ממצרים שם לו חוק ומשפט ושם נסו: 250 גם לשילום
אם שמוע תשמע לקול יי אל וגו' והיה עקב תשמעון וגו' 251 וכל ימי המקדש היתה הברית הזאת
שמרת ומעת שגלו מארצם קצף יי ויעזב את מקדשו ויעש את עולמו כנעזב בעון יש
10 ואין נודעת [ק]ץ היום הזה ועל כן רבים אומרים שוא עבוד א'ים וגו' וגם
אומרים כל [עשה] רע טוב בעיני יי ו' ה' א' א' [ל] המשפט: 252 כי אין היום שופט בשערים כי
תמיד היה שופט ומשלם [כז אלהים] שופט צד ואל' ז' ו' 253 והיום מנע משפטו עד יום פ' 254
פקודה על כן תפוג תורה ב[עיני] כסילים כי עזב בני אדם כדני הים בלא שופט ככ'
ותעשה אדם כד הים כ[ר]: 255 שמע[ו] חכמים מלי וידעים האז' לי: 256 הלא זה מנהג כל
העולם

15 אם יקצוף אדם על אדם הלא יבוא הנקצף [אל] הקוצף להתחנן לו והבן הנקצף יבוא אל
שער אביו והע[בד] אל שער אדניו [ואם יק]צוף המלך על אחד משריו ויאסרוהו הלא
עליו להיות באב[ל] ולשנות את בג[דיו] ולהמנע מן תענוגי השרים עד שישמע המלך

247 Zech. 11. 6.

248 Hab. 1. 2-4.

249 Lev. 26. 3, 14.

250 Exod. 15. 25; נסו is explained as נס 'a sign'.

251 Exod. 15. 26; Deut. 7. 12.

252 Mal. 3. 14, 2. 17.

253 Ps. 7. 12.

254 פ' is the first letter of next line.

255 Hab. 1. 14.

256 Job 34. 2.

וירצה בו וישיבהו אל כבודו והלא כ[ת] ואביה ירק ירק ב²⁵⁷ והלא עליו לשבת כאבלים
 משתומם שבעת ימים ואף כי [י]ק[צו]ף ה[י]צר אלהי עולם על היצור היכשר לו
 20 שיאכל ושתה עד שישבו אליו פ כי אוי ואבוי לנו כי קצף יי
 עלינו וישליכנו מפניו אל אר[ץ] אחר כיו[ן] הזה ²⁵⁸ רק ממנו ויעזבנו כ[צאן]
 בלא רועה השליך משמים א' ת' [יש] ²⁵⁹ [שרף מ] קדשו עזב מ[קומו]
 וחיכלו בית קודש הקדשים למרמס תחת רנ[לי] הטמאים [הערילים זבים וחבונ]ת]
 נדה ומצורע והשבית כהנים וקרב[נות ולוים] המשוררים על קרבנות בנבלים
 25 וכנורות ונהפכו חגיגו לא[ב]ל [וכל שירינו ל]קין[ה ו]מועדינו ליגון ואנחה ויהי לאבל כנורי ²⁶⁰

(fol. 16, verso)

וְעִרְבָה שְׁמֵשֵׁינוּ [ביום] כלילות וצהרים כחשך ככ והיה ביום הה נא יי וה' הש בצ' וה' ל ב
 והפנתי [חני]כס לאב: ²⁶¹ על זאת אס: ²⁶² דרכי ציון א: על אלה אני: ²⁶³ הקיצו שְׁכָרִים: ²⁶⁴
 אחינו יש
 הנעלפים הישנים והעצלים הקיצו ובכו על בית יי ע'ה ר ת ע'ת ב ש: ²⁶⁵ חגרו וספרו חב
 הלילו מ[ש]ר[ך] מ' ב לי בש משרתי: ²⁶⁶ ועתה אחינו יש בכל עריכם על זאת חגרו שקים
 5 ספרו והלילו כי לא שב אף יי מ: ^{266 a} ודע כי הנבלים אשר ביש [מדבר]ים זה לזה אין עלינו
 לבוא לירושלם עד שיקבצנו כאשר השליכנו וזה דבר המכעיסים וא[וי]ל[ים] כי לולי גזר
 יי עלינו מצוה לבוא אל ירושלם מן המדינות במספד ותמרורים הלא בתבונתנו נדע
 כי לא ²⁶⁷ על כל הנקצפים לבוא אל שער הקוצף להתחנן לו כאשר כתבתי למעלה ואף כי
 ציוה יי לאנשי גלות לבוא אל ירושלם ולעמוד [בתוכ]ה תמיד לפניו [באב]ל [ו]בצום
 10 ובכי ומספד ושק ותמרורים יומם ולילה ככ על חומת[יד] י'ה' שו' תמ': ואל] תתנו דמי
 אליו ²⁶⁸ וכן כת' בירמיה ²⁶⁹ שמוע שמעתי אפרים מעני אפרים הוא יש מתנודד נע ונד
 בגלות צועק ובוכה ואז לפני הלא אתה אלהי יסרתני ותשליכני לג[ל]ות ואני
 בגלותי בלא מלמדי צדק נמשלתי בעגל לא למד לשאת עול על כן ²⁷⁰ לא למדוני רועי

²⁵⁷ Num. 12. 14.²⁵⁸ Cp. Deut. 29. 27.²⁵⁹ Lam. 2. 1.²⁶⁰ Job 30. 31.²⁶¹ Amos 8. 9, 10.²⁶² Mic. 1. 8.²⁶³ Lam. 1. 4, 16.²⁶⁴ Joel 1. 5.²⁶⁵ These abbreviations are not clear to me.²⁶⁶ Joel 1. 13.^{266a} Jer. 4. 8.²⁶⁷ לא should be deleted.²⁶⁸ Isa. 62. 6, 7.²⁶⁹ Jer. 31. 18, 21, 22.²⁷⁰ Read כי.

גלות לשאת עול במצות כתורת משה כי התעוני במצות אנשים מלומדה הַשִּׁבְנִי
 15 אֵלֶיךָ ואשובה כי אתה יי [אלהי]: ויִּי השיב לִישׁ את דבריהם וידבר אליהם עמי אם
 [תחפ] וִין כי אִשִּׁיבך הַצִּיבִי צִיּוֹנִים מענהו בדרך ירושלם ללכת
 אל בית יי שימי לך תמרורים לבכות ול[קונן שי] תי לבך למסלה דרך הלכת ש
 בִּישׁ שׁ אַ עֵ אלה: טרם קבין גלות בואי לירושלם ועמדי לפני יי במשמרות!
 יומם ולילה עד מתי תתֵּהבֵּהשׁ: אלא מתא . . ינאפין יא בנת אלמורתה²⁷¹ עד מֵ
 20 תת: ותאמרי לא אֵלֶךְ אל ירושלם אל ישיב[ת] יי כי תאמרי הַשִּׁבְנִי ואשובה
 ולא אִשִּׁיבך עד שתשובי את אל ירו[שלם] כי ברא יי חרשה בארין: ומה [זא]ת
 חרשה היא אשר תשוב אשה אל [בעלה] לרצות לב אִשָּׁה מבלי ישלח
 אִשָּׁה אליה שליה להשיבה א[ליו כז נקבה ת]סובב נבר: [דבר] בין יי ובין יִשׁ
 כאשה ואִשָּׁה כז אכן בנדה אשה מרעה כ ב בי בית יִשׁ נִ יי:²⁷² על כן אמר יי:
 25 אֵלֶךְ ואשובה אל מקומי [עֵ אֵ יא ו]בֵּהשׁ לֵ ל [י]שֵׁה:²⁷³ על כן עליכם אתם יראי יי לבוא
 אל ירושלם ולשכון בה להיות שומרים משמרות עד יום בני ירושלם כז ואל
 תתֵּדמי לו: ²⁷⁴ ועוד ז אשרי אִדֵּ לוֹ בך ומֵסֵ בלי²⁷⁵ אשרי הנבר אשר יבטח ויעז בעז יי:
 ולא יאמר איך אֵלֶךְ אל ירושלם מפחד שודדים ונגבים ומאין לי מחיה בירושׁ:
 מסלות בלבבם: היא אשר דבר שתי לבך למֵסֵ דרך: מסלות בלב עוברי
 30 בעמק הבכה ירוֹשׁ מעין ישיתוה כי מעין לימוד בירושׁ: כז כל מעיני בך:²⁷⁶

(fol. 17, recto)

בעשותם כן לבוא אל ירוֹשׁ גם ברכות יעטה מורה ילכו מחיל אל חיל מעיר אל עיר
 עד שיגיעו אל ירוֹשׁ: כז יראה אל אלהים בציון וגם אמר ציון בימים ההמה ובעת הֵּ זֵ
 יב בני יִשׁ הֵּמָּה וְבִי יֵהּ הֵּל וְבִי יֵלְכוּ וְאֵ יי אלהיה יבקשו:²⁷⁷ הֵלֹךְ ובכו טרם קבין גלות
 ומעני ובכו הוא הכתוב שימי לך ת: ²⁷⁸ על דרישת ציון: ועל כן כתֵּ אח ציון ישאלו דרך
 5 הנה פניהם: כי ישימו פניהם לבוא אל ציון בואו ונלוו אל יי בֵּ עֵלֵ ת:
 טרם הימים האלה היו אבותיהם על דין ^{278a} אחר ללא אלהי אמת וללא ת: ^{278b}

²⁷¹ יָא בִּזְטַלְמוֹדָה; the writing is here faint.

²⁷² Jer. 3. 20.

²⁷³ Hos. 5. 15.

²⁷⁴ Isa. 62. 7.

²⁷⁵ Ps. 84. 6-8.

²⁷⁶ Ps. 87. 7.

²⁷⁷ Jer. 50. 4-5.

²⁷⁸ Jer. 31. 20.

^{278a} דִּין, 'religion'.

^{278b} 2 Chron. 15. 3.

ומצות אנשים ולא טומאה ולא טהרה: ועתה ישובו טרם קבוץ גלות . . . [לעבוד]
את יי' ולשמור את חרש אביב בעתו ולשמור מצותיו ועל כן כתוב ב[או ונלוו] אל יי': על כן
עליכם אחינו יש לצאת מכל המדינות אתם יראי יי' טרם היות ה[רעה ומה] ומת צרה
בכל הארצות ככ: כי מהומות ר' ע' כ' י' הא: ²⁷⁹ עתה עליכם כל דורשי יי' [לכת] לפני
10 רבים כעתודים לפני צאן: ככ נודו מתוך ב' ומ' כש' צ' i כע' ל' צ': כי הנה אנכי מעיר
ומעלה על בבל קהל גוים מארץ צפון: ²⁸⁰ וחלא ב' בדניאל ויסתער עליו מלך הצ' ²⁸¹
ועל כן אמר נוסו מתוך בבל ומלטו איש את נפשו: ²⁸² ובבית שני לא בקשו . . .
כי כרש שלחם ברצון נפשו בקול גדול: וגם בעת קבוץ גלויות לא יבקשו ל . . .
15 לא תלכו: להודיע כי בטרם קבוץ גלות יצוה לנוס ולבוא אל ירוש': והלא עמים [חוי']
מיש באים מארבע קצוות אל ירוש' כל חודש ושנה ליראת אלהים: ומה לכם אחינו
יש כי אינכם עושים גם כדת עמי הארצות לבוא ולא גם להתפלל ככ וכמשפטי הג'
אש' סב לא עשי: ²⁸³ חוקות יפות לא עשיתם וחקות רעות עשיתם ככ כמש' הג' א' ס' עש'
ומה יהיה קשה מזה כי קרא יי' את יש' רעים מן השומרונים: את יי' היו יראים ואת אלהי
20 היו עובדים: ועל יש' אמר עד היום הזה הם עושים כמשפטים הראשונים אינם יראים את יי'
ואינם עושים כחוקתם וכמשפטם ובתורה וכמצוה אשר צווה יי' את בני יעקב: שלא
מועדי יי' שומרים יש' ולא מצותיו ומשפטי חוץ תקליר מצות אנשים מלומדה:
ועל הגוים כח' ויהיו הגוים האלה יראים את יי': ²⁸⁴ ואתם אחינו יש' אל תעשו כן שמעו אל יי'
קומו ובואו אל ירוש' ונשובה אל יי': ואם לא תבואו כי אתם הומים ואצים אחר סחורתיכם
25 שלחו מכל עיר חמשה אנשים ומחיתם עמם למען נהיה לאגודה אחת להתחנן
אל אלהינו תמיד על הרי ירוש' כאשר כח' למעלה על חומתיך ירוש': ²⁸⁵ ואין לכם פתחון פה
לפני יי' אם לא תשובו היום אל תורת יי' ואל מצותיו ככ בתורתו למען כי מתחלת
גלות היו רבנין שרים ושופטים בימי מלכות יון ובמלכי יון ובמלכות רומים ומגוסים
פרסיים ולא יכלו דורשי תורה לפתוח פיהם במצות יי' מפחד רבנין כי היו
30 עד בוא מלכות ישמעאל כי הם עוזרים תמיד לקראין לשמור כתורת משה
ועלינו לברך אותם:

²⁷⁹ 2 Chron. 15. 5.²⁸⁰ Jer. 50. 8, 9.²⁸¹ Dan. 11. 40.²⁸² Jer. 51. 6.²⁸³ Ezek. 5. 7.²⁸⁴ 2 Kings 17. 33-34, 41.²⁸⁵ Isa. 62. 6.

(fol. 17, verso)

עתה אתם בתוך מלכות ישמעאל והם אוהבים לשומרי חודש ביריה ולמה תיראו מן רבנין
ואלהים יעזרכם קומו וחזקו בתורת יי וחזקו ידיים רפות כח חזקו יד ד';²⁸⁶ והשכילו ללמד
לכל יש

מצות יי והוכיחו אותם בדברי שלום ולא בריב ומצה כח ומשכילי עם יבינו לרבים:

יב ונלוו עליהם רבים:²⁸⁷ והדבר הז כח במלכות ישמעאל כי במלכות ישמעאל שבר יי
5 מטה רבנין מכח קומו ועשו ויהי עם הטוב:²⁸⁸ ודעו כי בימי אבותינו צוה יי ליש לדרש
מן הכהנים ללמדם מצות יי כתורת משה והיו נשענים על דברי כהן גדול

ושופטיו כח כי יפלא מ' ד': וקמתה ועליתה אל המקום:²⁸⁹ והיום אין המקום אשר

יבחר בדיניו ואם תאמר או אל השופט דעו כי לא צונו להשען בשופטי גלות

כי אם בפקדי כהן גדול כח והאיש איש יע ב' ל' ש אל הכ ה' ש' א' י' אלה או

אל השפט: הוא פקיד כהן גדול המשרת²⁹⁰ ועל כן כת ומת האיש ההוא כי המלכות 10

היתה בידם והיום הזה לא צוה להשען תקליד על דברי איש כי אם לדרש מן

תורת יי כח²⁹¹ והיה כי יבואו ע'ל: מענהו חקור בלבבך היטב מן התורה כאשר²⁹²

אחריו כי תשמע בקול יי אלה: וכת ושב יי: וכת באין חזון יפ' ע' ו'ש' ת אשרהו:²⁹³

[ציוה] עלינו לחקור בתורת יי ולשמור כל המצות כח בתורת משה כח את כל

א' [צ'] יי אל ביד מ':²⁹⁴ וכ לנו ולבנו עד ע' ל' א':²⁹⁵ ולכן עלינו היום לעשות כל המצות 15

מאבותינו²⁹⁶ חוץ . . . המצוה היא אשר כתוב בה פן תעשה כי אם

במקום אשר יבחר כל התלויות במקום ובכהן כפסח אשר כת בו לא

תוכל ל' את הפ': כי אם במקום:²⁹⁷ ובכל הקרבנות ומי נדה וכל קדשים כחלה

²⁸⁶ Isa. 35. 3.²⁸⁷ Dan. 11. 33, 34.²⁸⁸ Supply [יי], cp. 2 Chron. 19. 11.²⁸⁹ Deut. 17. 8, 12.

²⁹⁰ This is against Benjamin al-Nahawendi's view, who writes (משאת בנימן) וחיבים להעמיד שופטים בכל עיר ואף בגלות בכל ערים: (1^a, bottom) הבצורות שיהיו ישראל במ . . . וצריך השופט לעלות ללשכת הגזית ללמוד ריבות ולשוב לעירו ולעשות בה מה שלמד: אם בגלות ילך אצל חכם ממנו ש' וקמת ועלית אל המקום וגו': על פי התורה אשר יורוך וגו'

²⁹¹ Deut. 30. 1. 10. 3.²⁹² Supply [אמר] כאשר.²⁹³ Prov. 29. 18.²⁹⁴ Num. 15. 23.²⁹⁵ Deut. 29. 28.²⁹⁶ Read כאבותינו.²⁹⁷ Deut. 16. 5, 6.

וכל תרומות ומעשר ופדיון הבן וכסף כפורים וכל מתנות כהנים ולוים
 20 שאין עלינו היום הזה למען כי אין מקום ועל כן כת שמה תביאו את כל
 אשר אנכי מצוה את: ²⁹⁸ וכאשר עולותיכם היום הזה לא יכשר בן מעשר
 וכל תרומה לא יכשר: כי אם ד כל אלה בעולות כב עולותיכם וזב מע ות יד:
 עד יום בנין בית יי כב ²⁹⁹ כי בהר קדשי בהר מ יש נא יי אלה ש יע כל ב יש ב
 באר: שם אר ושם אדר א תר: ואחריו כת בריח ניהח ארצה אתכם:
 25 כי היום הזה לא ירצה אחת מאלה עד היות עולות וריח ניהח כאשר דבר משה
 עולותיכם וזבחיכם: ואחריו מעשרותיכם ותרו ידכם: על כן עלינו היום
 לעשות את כל מצות יי חוץ הקרבנות וכל קדשים כל אשר הם תלויות
 במקום: ומי נדה וקרבן זב וזבה ונדה ויולדת ומצרע כולם תלויים במקום
 ובכהנים על כן עלינו לשמור כל טומאה כי זב וזבה ויולדת ומצרע ומת

(fol. 18, recto)

נמצאים עמנו על כן טומאתם עלינו וקרבתם ומי נדה וקרבן זב וזבה ויולדת ומצרע
 כולם תלויים במקום ובכהנים: ³⁰⁰ ועל כן עלינו טומאתם וקרבתם ומי נדה אין עלינו כי
 המקום אין בירינו ואם יכשר לנו לדבר כי מצוה אחת שבתה ממנו הלא כדבר
 יכשר לזולתנו לדבר שבתה תורת משה ובאה תורה אחרת ואיה דבר יי

²⁹⁸ Deut. 12. 11.²⁹⁹ Ezek. 20. 40, 41; the sentence *כל אלה בעולות* is not clear, and is probably corrupt; the meaning is that the verses refer not only to *עולות*, but to *תרומה* and *מעשר* as well.³⁰⁰ Benjamin al-Nahawendi (cited by Harkavy, *Stud. u. Mitteil.*, VIII. no. 10) also uses the same argument: לפיכך טמאה וטהרה שנאמרו במי נדה על אותו זמן נאמרו שיהיה מי נדה ויכשר לעשות מי נדה כמו יולדת שתעלה טהרתה בקרבן. . . ומצינו במקום שלא היה קרבן עלתה טהרתה בלא קרבן. . . לפיכך אין לנו מי נדה וקרבן בגלות. אבל יש לנו רחיצה וכבוס במים. ואין לנו עולת שבת ולא עולת המועדים ופסח [אבל יש לנו] שמירת שבת ומועדים וחג מצות שבועת ימים. . . ללמדך שבכל מצוות שיש בהן השיגת יד ויכולה להעשות חייבים לעשותן וכל שאין בהן יכולת שיש בהן השיגת יד ויכולה להעשות חייבים להעשותן וכל שאין בהן יכולת. . . Cp. also הכפר, Alph. 288.

5 לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם לֹא כָּדָה: וְאִיהָ הִכָּה לֹא תוֹסֵף וְלֹא תִנָּרֹעַ³⁰¹ וְדַע כִּי בְרִית
 קִרְבָּנוֹת וְקִדְשִׁים לֹא כְּבִרִית יִתֵּר הַמִּצְוֹת כִּי יִתֵּר כָּל הַמִּצְוֹת מִיְּמֵי מֹשֶׁה עַל
 כָּל יֵשׁ וְעַל כָּל הַנְּלוּיִם כַּעַם כְּכֹהֵן: כִּנֹּר כְּאֹזֶרֶת: כֶּאֱרֵץ יֵשׁ כָּכָל הָאֲרָצוֹת תָּמִיד
 כְּאַחַד רֶק בְּרִית קִדְשִׁים וְכָל הַקִּרְבָּנוֹת בִּיד הַכֹּהֲנִים סְגוּלָה וְלֹא בִיד כָּל יֵשׁ וּבְאֶרֶץ
 יֵשׁ סְגוּלָה מִכָּל הָאֲרָצוֹת וּבִירוּשָׁלַיִם סְגוּלָה וּבְהָר הַמּוֹרִיָּה הַסְּגוּלָה מִירוּשָׁלַיִם: עַל כֵּן בְּרִית
 10 קִדְשִׁים וְקִרְבָּן עַת לִהְיוֹת וְעַת לְהִשְׁבִּית וְעַת לְהוֹסִיף בְּדִבְרֵי יְיָ בְּבִנְיַן בֵּית הַמֶּקֶד:
 כֹּאשֶׁר כָּתוּב עַל יְדֵי יִחְזָקְאֵל וְבוֹיָם הִשְׁבֵּת יֵשָׁה כְּבָשִׁים³⁰² דִּין יִתֵּר הַמִּצְוֹת שֶׁבֶת
 וּמוֹעֲדִים וְכָל מִצְוֹת טוֹמָאָה וְטַהֲרָה טוֹמָאָת מָת וּמוֹצֵעַ וְכָל טוֹמָאָת בְּנֵי אָדָם
 כְּנוֹי וְכִישׁ עֲלֵינוּ לְשִׁמּוֹר כֹּךְ אוֹ כִּי יִנַּע בְּטוֹמָאָת אָדָם לְכָל טָ:³⁰³ וְכָל אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמֹר
 הַיּוֹם טוֹמָאָת מָת וּמוֹצֵעַ וְכָל הַטוֹמָאָת הוּא טָמֵא וְלֹא תִרְצֶה תְּפִלְתּוֹ וְהָאֵל
 15 הַקִּדּוֹשׁ אֲשֶׁר צִוָּה לֵישׁ אֵל [תִּגְשׁוּ] אֵל אִשָּׁה³⁰⁴ טָרַם שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּנִשְׁתָּם מִחוּץ
 לְנֶבֶל סִינִי הִיָּשׁוּב מִדְּבָרוֹ לְהַחֲלִיף דְּבָרוֹ וּלְדַבֵּר כִּי טָמֵא מָת יִגְשׁוּ לִי לְהַתְּפִלָּה
 וְאֲשֶׁר אָסַר וְאָמַר לֹא יָבוֹא טָמֵא לְכָל דָּבָר טָמֵא יוֹם לֹא יָבוֹא אֵל חֹצֵר בֵּית יְיָ:
 אֵיךְ יִתֵּר לְבֹאֵי טָמֵא מָת לְהוֹדוֹת [בְּבֶקֶר] וּבְעֶרֶב לִיִּי חֲלִילָה לֹאֵל לְשׁוּב מִתּוֹרָתוֹ
 לְתוֹרָה אַחֲרָת כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם: וּמִי נָדָה לְחַטָּא בּוֹ בְּהִיוֹת מִקְדָּשׁ כְּקִרְבָּן
 20 הַיּוֹלֶדֶת זֶב וְחֵבֶה בְּהִיוֹת מִקְדָּשׁ וְכֹהֵן וְכָל הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה עִם הַקִּרְבָּן כִּשְׁבֵּת
 וּמוֹעֲדִים וּכְפֻרִים הַמִּצְוִיִּים עִם קִרְבָּנוֹתֵיהֶם הֵלֵא קִרְבָּנוֹתֵיהֶם שִׁבְתּוֹ וְנִשְׁאַרָה
 בִּידֵינוּ שֶׁבֶת וּמוֹעֲדִים לְשִׁמּוֹר כֵּן שֶׁבֶת מִי נָדָה כִּי אֵין כֹּהֵן הַעוֹשֶׂה מִי נָדָה
 וְלֹא מִקְדָּשׁ אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה מִי נָדָה רֶק נִשְׁאַרָה טוֹמָאָת מָת וּמוֹצֵעַ כִּי הִמָּת
 וְהַמִּצְוֵעַ עִמָּנוּ כָּל יִרְאֵה אֱלֹהִים רַב לֹו הִדְּבַר הַזֶּה: וְהֵלֵא כָּל הַעוֹשֶׂה מִצְוֹת
 25 לֹא תַעֲשֶׂה בְּהִיוֹת מִקְדָּשׁ לֹא נִסְלַח גַּם בְּתִשׁוּבָה עַל שִׁנְגָּה אוֹ הוֹדַע חוּץ כִּהְבִּיאוֹ
 קִרְבָּן וּכְפָר הִכָּה וְנִסְלַח לֹו^{304a} בְּתִשׁוּבָה בְּלֹא קִרְבָּן וְיּוֹלֶדֶת זֶב וְחֵבֶה יִטְהַר בְּמִים
 בְּלֹא קִרְבָּן וְכֵן טָמֵא מָת יִטְהַר בְּמִים וְאֲשֶׁר לֹא יִשְׁמֹר טוֹמָאָת מָת הַיּוֹם הַזֶּה
 שֶׁבֶת יָמִים אִם בְּנִייעָה בַּחוּץ וְאִם בְּבִיָּאָה בְּכָל הַסְּפֻנִים לְמַעַלָּה הוּא נִחְשָׁב
 כּוֹב וְנָדָה אֲשֶׁר לֹא שִׁמְרוּ טוֹמָאָתָם: וְדְבוּר אֱהֵל³⁰⁵ אֵינָנָה כִּי אִם מִן יִרְעִיּוֹת
 30 כִּי כָּל הַמְּכֻסִּים לְמַעַלָּה בִּירְעִיּוֹת אוֹ בְּעִשְׂבִּים אוֹ סְפֻנִים לְמַעַלָּה בֶּקֶר[רַקֵּעַ]
 אוֹ בְּאַבְנִים בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ נִקְרָא אֱהֵל כִּי כִסּוּי ה' אֱהֵל וְלֹא בִנְיָן

³⁰¹ Deut. 13. 1; read תִּנָּרֹעַ.³⁰² Ezek. 46. 4.³⁰³ Lev. 5. 3.³⁰⁴ Exod. 19. 15.^{304a} Supply והיום, i. e. now, since there are no sacrifices, repentance suffices.³⁰⁵ Cp. Num. 19. 14.

(fol. 18, verso)

הלא כח את המשכן תעשה³⁰⁶ והם קרשים סביבות ולמטהו למעלה כח יריעות עזים לאהל על
 המשכן³⁰⁷ וכן ויפיש את האהל צ' מל³⁰⁸ אם חצר המשכן קלעים סביבות לכל פנים ולא
 נקרא אהל כי לא ספון למעלה ובצורת הבית ביחזקאל כח ההיכל עשרים והאֵלים
 הם קנטרה³⁰⁹ למעלה נקרא אהל כח ויבאני אל ההיכל וימד את האֵלים שש אמות מפו
 ושש אמות מ' רחב האהל³¹⁰ והם מן האבנים והלא כח וישכן באהליהם שב שילו³¹¹ 5
 ויאלו לאהליהם ש'³¹² ראשית א' באהלי חם³¹³ הלא כל אלה בתים בנוים נקראים אהל
 ועל כן צוה לכהן גדול ולנזיר ועל כל נפשות מת ל' יב³¹⁴ כיריעות וכאבנים כל —
 הספונים הם אהל³¹⁵ ועתה יראו את יי' ואל תרפו מצות הטומאה בעלילות דברים
 שמרו טומאת מת בבית ובאהל ובכל הספונים ושמרו טומאת צרעת כי ביד
 כהן כל מצות ולא צרעת לבדה כח פיהם יה' ז' וז' נג'³¹⁶ ולהרות את בני יש
 את כל הח'³¹⁷ יורו משפטיך ליעקב³¹⁸ כי הטמאה מתילדת מן עין הטמאה בדבר
 יי' ואשר כח וטהרו הכהן וטמאו הכהן³¹⁹ הגדו³²⁰ ליש זה טמא וזה טהור כאשר
 כח והצדיקו את הצ' וה' א' הר'³²¹ לא הם יצדיקו ולא הם הרשיעו כי אם יגידו זה
 צדיק וזה רשע: ואשר כח ויצ' הכהן מ' ה' ל' פ' הב'³²² דע כי צרעת הבית לא
 כצרעת אדם כי צרעת אדם היא כאחת מכל מכות וכל תחלואים שבבני 15

³⁰⁶ Exod. 26. 1.³⁰⁷ Exod. 26. 7.³⁰⁸ Exod. 40. 19.³⁰⁹ 'قَنْطَرَة', 'bridge'.³¹⁰ Ezek. 41. 1.³¹¹ Ps. 78. 55; שילו probably refers to v. 60, [אהל שכן]

[באדם].

³¹² For ויאלו read וילכו, 1 Kings 8. 66.³¹³ Ps. 78. 51.³¹⁴ Lev. 21. 11; Num. 6. 6.

³¹⁵ See אישכל הכפר, Alph. 289, ff., who follows our author even as regards style; cp. also גן עדן^{12b}: • ודעות החכמים חלוקות במאמר אהל • 12^b • ודעות החכמים חלוקות במאמר אהל • ומהם אומרים כי שם אהל מוסכם על אהל יריעות שנ' אהלי שדר וכל מיתרי נתקו וכן ובית לא תבנו כי באהלים תשבו וזה מה שאין לחלוק • אמנם על הבית שיקרא אהל מהם אומרים שהוא על צד ההסכמה ומהם אומרים שהוא על צד ההשאלה וכו'.

³¹⁶ Deut. 21. 5.³¹⁷ Lev. 10. 11.³¹⁸ Deut. 33. 10.³¹⁹ Lev. 13. 6, 8, &c.³²⁰ = הגידו.³²¹ Deut. 25. 1.³²² Lev. 14. 38. 34.

אדם והיא בכל דור ודור ליש ולגוים בימי ה[יות חכ]הן וגם בלא היות הכהן וצרעת
 הבית היא כאות ומופת סגולה בארץ יש [ולא בשאר הא]רצות ככ ונתתי נגע
 צרעת בא אחו: והיא סגולה בהיות כהן [ועל כן] לא [נמ]צא לא טרם היות
 כהן ולא אחרי אשר אפס כהן³²³ ועל כן הכ צרעת אדם לא כן על
 20 כן עלינו לשמור ככ בתורת משה איש הא[להים כא] צויתם תש[מרו לעשות: ^{323a} ודע
 כי טומא גוי וטמאת יש כאחד וכן כל המ[צות חוץ מן המ]צות אשר הפריד יי
 בשם בין גוי ובין יש כל בן נכר לא יאכל³²⁴ [בו ומיד בן נכר] לא תק: ³²⁵ לגר אש בשע: ³²⁶
 כי תקנה עב עב: ³²⁷ לנכרי תשיך: ³²⁸ גונב נפש מ[אחיו מב יש]: ³²⁹ אלה הם המצות סגולות
 אשר הפריד בין גוי ובין יש: וגם הקים תקים ע[מו]: ³³⁰ יש: עוזב תעזוב עמו: ³³¹ גוי: ³³²
 25 וכאשר אסור לדבר כי גוי ויש בכל המצות כאחד למען כי מצאנו כי הפרידים
 יי בקצה המצות ולא בכל המצות כן אסור להפריד בין גוי ובין יש חוץ כאשר[ר]
 הפריד וכל אשר יפריד בין יש ובין גוי במצוה אחת אשר לא הפריד יי הוא הדבר
 אשר לא דברו יי בן ד' הז: ³³³ ויי החזיק טומאת גוי למאד על יש כי הם בנדה תמיד
 נחשבים ככ ארץ נדה היא בן עמי הארצ: ³³⁴ ולא יצא הדבר הזה משני פנים אם ארץ

החל לבאר צרעת הבית וטעם כי תבאו: 14. 34 See Ibn Ezra to Lev. 14. 34 :
 ; אל ארץ כנען כי זה נוהג בארץ לבדה בעבור גודל מעלת הארץ
 והבנר כי יהיה בו נגע צרעת זה אינו בטבע: Nahmanides to Lev. 13. 47 :
 כלל ולא הוזה בעולם וכן נגעי הבתים . . . והנה איננו נוהג אלא בארץ
 19^d, גן עדן, Lev. 37^a, כתר תורה, Lev. 28^b, מבחר See also. שהיא נחלת ר'

^{323a} Deut. 24. 8.

³²⁴ Exod. 12. 43.

³²⁵ Lev. 22. 25.

³²⁶ Deut. 14. 21.

³²⁷ Exod. 21. 2.

³²⁸ Deut. 23. 21.

³²⁹ Deut. 24. 7.

³³⁰ Deut. 22. 4.

³³¹ Exod. 23. 5.

³³² This explanation of שנאך as 'heathen' is reflected in Pes. 113^b (cp. B. M. 32^b, bottom), מאי שונא אילימא שונא נכרי והא תניא שונא שאמרו ;
 שונא ישראל ולא שונא אומות העולם אלא פשיטא שונא ישראל
 Our author takes literally. But later Karaite commentators
 follow the Rabbinic interpretation. See כתר תורה, Exod. 77^b and 78^a :
 וחדלת מעזוב ול אם יש לך מחשבה שלא תעזוב וחדלת מאותה המחשבה
 ; וכו' ולא יתכן להיות (איבך) לאומות העולם בעבור שבאה אזהרה לישראל
 which implies that ואולם על האיניו ישראל הוא על צד השלום, 185^a, גן עדן
 refers to a Jew ; cp. also המבחר 'ס to Exod., 46^b.

³³³ Deut. 18. 22.

³³⁴ Ezra 9. 11.

נדה דבר על גופים הלא היו תמיד כנדה וכל הנגיע בהם עליו כבוס ורחיצה: ואם
 אמר על ארץ משכנם ארץ נדה היא אם הארץ נחשבה כנדה בטומאת
 יושביה הלא טומאת יושביה קשה מטומאת נדה וכן אמר כי ארץ נדה היא
 [מטו]מאת יושביה ככ [בנדר]ת עמי הארץ: ופתאים יאמרו כי נדת עמי הארץ לא כתב
 . . . טיא דבר מעצים ולא טומאה ולא כן הוא³³⁵

APPENDIX I

The author of the above work insists that as regards *טומאה* no difference should be drawn between Jew and non-Jew. Basing himself on Ezra 9. 12, he declares the latter to be perpetually in the same state of defilement as that of *נדה*. He polemises against 'fools' (i.e. Rabbanites) who explain the verse differently.¹ Some of the Karaites are attacked for maintaining that *טומאת גוי* is not obligatory after the destruction of the temple.² The tendency of Karaism was all along to take the laws of *טומאה* as universal and not as applicable to Jews only. Thus the view of R. Simon b. Yoḥai that *קברי עכו"ם אינן מטמאין באהל* is much contradicted by the Karaites.³

Moreover, according to Rabbinic tradition, only a Jew incurs *טומאת מת*. An early Karaite writer has much

³³⁵ The fragment breaks off here; the problem of *טומאת גוי*, according to the Karaites, is discussed in Appendix I.

¹ Fol. 18, v., 25 ff.

² Fol. 15, r., l. 19. Jacob b. Reuben in *עשר* 'ס, 20^d, comments: *ארץ נדה והם גלולים ואלהים אחרים וערוות אסורות*.

³ Yebamot 61^a, top. Cp. Eshkol, Alph. 313, beginning: *תפל ושוא חזו: ריבונין רועיק: באמרם קברי גוים אינם מטמאים . . . אתם קרוים אדם . . . המת והחלל בין שיהיה ישראל בין שיהיה גוי הוא טמא: Aderet Eliyahu, 76^a: במנע ובאהל לא לפי דעת אחינו בעלי הקבלה שאמרו שהגוי מטמא במנע ולא באהל שישראל קרוים אדם . . . כי מצאנו שנקראים גם הגוים אדם*. See also Mibḥar to Num., 19^b, Keter Torah to Num., 46^a, Gan 'Eden, 121^b.

to say against this view in a fragment (C) which we append here. It is a loose leaf in MS. Adler 3753, stout paper, lined, square writing, size 18.7 cm. wide. The brownish paper and ink clearly show that the manuscript is of an early date. The top is torn off so that the original length of the leaf cannot be ascertained. It may have formed a part of Daniel al-Kūmisi's commentary on Numbers. It deals with chapter 31, verses 19 and 23. The chief argument for the incurring of *טומאת מת* by a non-Jew is that the Midianite captives were enjoined to have proper purification just as the Israelites. Sifrē *a. l.* (§ 157) takes, however, *ושביכם* to mean when having already adopted Judaism.⁴ This view is criticized in our fragment (recto).

On verso the question of *כלי גוים* is discussed. According to Rabbinic interpretation the vessels taken from the Midianites (Num. 31. 23) had to be purified on account of *גיעול גוים*, and not because they were in the state of *טומאה*. Accordingly *מי נדה מי נדה* here is not *מי הטאת*, but water fit for a ritual bath.⁵ All this is contradicted in our fragment. The Rabbanites are alluded to as 'objectors' (*מתאוננים*, 1. 9).⁶ The Tetragrammaton is spelt in full. Attention should also be drawn to the vocalization used in the manuscript. In particular the Segōl stands for the Šerē.

⁴ אתם ושביכם מה אתם בני ברית אף שביכם בני ברית. See Rashi to Num. *a. l.*

⁵ Sifrē *a. l.*, § 158: מפני גיעולי גוים . . . כל דבר אשר יבא באש . . . מפי גיעולי גוים; תני בר קפרא מתוך שנאמר במי נדה שומע אני שצריך הזאה: ^b75 A. Z. ג' ח' ת"ל אך א"כ מה ת"ל במי נדה מים שהנדה טובלת בהן הוי אומר. *מ' סאה*. Cp. also Targum Pseudo-Jonathan and Rashi, Num. *a. l.*

⁶ The same expression is found in Daniel al-Kūmisi's Commentary on Psalms (*Journal Asiatique*, 8 Série, VII, 1916, 196, 1. 16, פן יתאנונו (המתאוננים).

C.

(recto.)

.
 כו
 זה ואם
 ע[ל] האדם [וישב] בני יש את [נשי] מו[י]ן ואת טפם⁷
 5 שְׁבִי ו וכל חילם בזו
 על בן כתוב [אתם] ושביכם⁸ והן הטף בנשים להם: ואם
 על כ[ל]י גוים יפול מ ת טומאת
 מת ולזרוק מי נדה [על]יהם גם גוים יט[מאו]ן במתים כְּכֵלִים⁹ ואם
 תאמר כי הכת ושביכם למען כי נלוו על ישראל על בן יתחטאו: דע
 10 [כי] אם נלוו על יהוה ואם לא למען הנלוו אין לזרוק מ[י] נדה כי אם
 למע[ן] טומאת מת: ושביכם גם אם נלוו על יהוה הלא טומאתם
 במת בעודם פוש[עים] טרם נלוו: ולא בתוך ישראל נטמאו במת:
 וכדברך אם לא יטמ[א] גוי במת בהיותו גוי ופושע לְמַה יִזְרוֹק מי
 נדה עליו בְּהִתְלֻזּוֹתוֹ על יש: כי לְגִלִי טומאתו טרם נלוו: לא נזקק
 15 עליו מי נדה אחרי אשר נִלְוָה: ועתה עליך להתודות כי הוא
 וכטמא
 [כי] גוי ויטמא במת: כי גם אם אין לְגוי טהרה: * אמנם נודע מן הפסוק
 הזה כי יש לו טומאה ויטמא בטומאת המת כי לְגוי טומאת המת
 לא אמר עליו הכתוב תתחטאו ביום הש' הש' אתם ושביכם: ראה
 כי עשה וגזר את הטומאה על השבויים הגוים כישראל: [ואם] עוד
 20 תוסיף ותאמר כי נתחטאו במי נדה למען כי נלוו: ד[ע] כי מי נדה
 למען טומאה: ואמ[ן] תד[ע] כי טומאתם זאת ב[ם] ב[ע]ודם גוים
 ט[רם] נלוו: ולא נוכל לדבר כי טומאה זאת אחר[י] א[שר] נלוו כי
 אם טומאתם [בם] טרם נלוו והם עודם גוים: ה . . קתם . . .

⁷ Num. 31. 9.⁸ Num. 31. 19.

⁹ Cp. Gan 'Eden, 126^a: וקראם מי נדה טעמו מי הזאה ואומר והיתה לעדת בני ישראל ולגר הגר בתוכם חקת עולם והו גר צדק ואין האינם ישראלים באים בזה המאמר כי הם לא יצאו לירי טהרה אלא אם יכנסו בדת ההזיה תועיל להם.

(verso.)

... מִהֶם
 ה . . . חמו . . . מ . . . הֶם [אך את הזהב ואת הכסף את]
 הנחשת: כל [דבר א] שֶׁר יבא בא[ש תעבירו באש: צוה ל]העביר[ר]
 5 באש כִּלֵּי גֹזִים [ככל כ]לֵי יִשְׂרָאֵל לִמְעַן כִּי כִלֵּי גֹזִים]. . . מֵת
 . . . בה ו. ה. . . שֶׁ . . . וְכֶם וּב . . . ש עד
 שיטחר כי גֹזִים הֵם
 על כן לה[ע]ביר ולהחמִים כָּאֵשׁ עַת תִּצָּא ה[טומאה] מן הַכֵּלִי: ויש
 מתאוננים שִׁיאָמְרוּ. כִּי הַכֵּלִים אֲשֶׁר בָּשְׁלוּ. בָּהֶם ויעשו בהם מאכלם —
 10 הֵם אֲשֶׁר לֵה[עב]יר באש להם לִבְרֵם: וְלֹא כֵן הוּא כִּי לֹא כְּתוּב כֹּל כִּלֵּי [י]
 אֲשֶׁר יִבּוּשֶׁל: כֹּל כִּלֵּי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בּוֹ מֵאֵכֶל: כִּי אִם כֹּל כִּלֵּי אֲשֶׁר
 יָבֹא בָאֵשׁ: מִזֶּה־בְּכֶסֶף וּנְחוֹשֶׁת וּבְרוֹזָל וְכֵל . . . גַּם כְּעִמְדִים וְכֵל
 חֲלִיֵּי נָשִׁים 10 וְאֵם נַעֲשָׂה בּוֹ מֵאֵכֶל וְאֵם לֹא נַעֲשָׂה: כֹּל אֲשֶׁר יִדְבָּק לְבֹא
 באש הוא יַעֲשֶׂה באש להעביר באש כֹּכ כֹּל דְּבַר אֲשֶׁר יִבּוּשֶׁל בָּאֵשׁ:
 15 וּבִזְמַת תִּדְּעַ כִּי כֹל כִּלֵּי גֹזִים הֵם טְמֵאִים אֲשֶׁר נַעֲשָׂה בּוֹ מֵאֵכֶל
 ואֲשֶׁר לֹא נַעֲשָׂה כֹּלֵם טְמֵאִים: וְאִסּוּר לִישׁ לִנְנוֹעַ בָּהֶם וּלְעֹבֹד בָּהֶם
 [ב]כֹּל כְּלִיהֶם טָרֵם יַעֲבִירוּ עֲלֵיהֶם שִׁבְעַת יָמִים: וְאַחֲרֵי כֵן כֹּל אֲשֶׁר יִבֹּא
 באש להעביר באש: ואֲשֶׁר לֹא יִבּוּשֶׁל באש כֹּלֵם להעביר בָּמִים
 כֹּכ [כֹּל] אֲשֶׁר לֹא יִבֹּא באש תעבירו בָּמִים: וְהָלֹא כִּי נִדְּעַ כִּי הַכֵּלִים
 20 הַמּוֹנִים [בָּאִים] בָּאֵשׁ הֵם כִּלֵּי גֹזִים: כֵּן אֲשֶׁר צִוָּה לְעֹבֵד בָּמִים הֵם כִּלֵּי גֹזִים
 [וְהָלֹא] צִוָּה [צִוָּה] מִלְּפָנֵי הַיּוֹם הַזֶּה אֵיךְ לִטְהָר כֹּל יֵשׁ מִכֵּל טֹמְאָה: וְאֵין
 הֶ. . . [מ]צֹוֹת הַיּוֹם הַזֶּה כְּדָבָר חֻדָּשׁ לִילֵי צֹוֹה עַל טֹמְאָת כִּלֵּי גֹזִים].
 וְהָ פֶּעַם שְׁנִית יִשְׁלִישִׁית עַל מִצְוָה אַחַת הָלֹא אִמְנֵם כִּי]

¹⁰ So also the Rabbinic tradition. See Kelim 11. 18: כֹּל תַּכְשִׁימֵי נָשִׁים: וְהִנֵּה מִצְאָנוּ שֶׁבַעֲלֵי הַקְּבֵלָה נִחְלָקִים מִדְּעוֹת: Gan 'Eden, 103^b. טְמֵאִין חֲכָמֵי הַקְּרָאִים בָּאֵלֹו הַדְּבָרִים שֶׁהִזְכִּירָה הַתּוֹרָה שֶׁהֵם מִקְבִּלִים טֹמְאָה וְדִין לָנוּ לִבְאָרֶם בִּפְרֹט בְּדֶרֶךְ קִצְרָה מִקּוֹם הַחֲלוּקָה אִמְנֵם עַל שֶׁשָּׂה מִיָּנִי מִתְּכוֹת אֵין סִפֵּק וְחֲלוּקָה בָּהֶם שֶׁהֵם מִקְבִּלִים טֹמְאָה כִּשֶּׁהֵם כֵּלִים עַל מִנֵּת שִׁיעֶשֶׂה בָּהֶם מִלְּאֲכָה וְמָה שֶׁהוּא עַל דֶּרֶךְ עֲדֵי לֹאֲדֵם יִטְמָא כְּדִין הַלְבוּשׁ כִּנּוּן אֲעֲדָה וְצִמִּיד טִבְעַת עֲנִיל וְכִיּוֹצֵא בִּם.

APPENDIX II

Fragment D, which is appended here, forms a part of an abridged 'Book of Laws'. It consists of one leaf belonging to MS. Adler, and is much damaged, both top and bottom are torn. Detached in MS. 3753, paper and ink are brownish, square writing, size about 16 cm. wide. The manuscript resembles in the outward appearance the former fragments. As far as the very defective state of the leaf allows identification, it is a portion of an early concise treatise based on the Ten Commandments. But these are not followed after their order in the Bible. After a summary of the laws concerning idol-worship (1st Commandment), the next section deals with adultery (6th Commandment). Verses taken from the whole Bible and not only from the Pentateuch serve as inferences for the precepts enumerated. Here and there a new interpretation is given to a verse.

The Karaite character of the fragment is evident not only from the style but from a distinct Karaite Halaka mentioned therein. The prohibition of *אשת איש* applies, according to Rabbinic interpretation, only to Jews. Thus Sifrē (Deut. § 211) comments on Deut. 21. 11, *אשת אע"פ*, שהיא אשת איש. The Karaite tendency was all along to regard the laws as universal in their application. This we have seen above in the case of the laws of *טומאה וטהרה* (p. 291). Another example is the prohibition of adultery. From the repetition in Lev. 20. 10 Karaites inferred the extension of *איש אישות לגוי*.¹ The same deduction is found in our fragment (verso, ll. 15 ff.).

¹ See *עם כל זה אמרו החכמים שיש אישות לגוי*: 92^b, *אדרת אליהו* ואשתו אסורה משום אישות זולת אסורה משום גויה 'אמנם משום אישות

D

(recto)

.
 וג' וכן כת
 [אסו]ר אילא אף היות אלהים אחרים אסור
 ה שז לא יהיה לך וג' עקר אלהים אחרים אל יהיה ברש[ו]תך
 5 [ואומ לא תעשה לך] פסל וג' ² בוא וראה שעל אלהים א[חרים] אומ לא יהיה
 [לך] אומ לא תעשה ללמדך שאסור להיות ברשותך כל
 שז לא יהיה לך וג' וכלל אלהים
 עשה ולא יראה ולא אלהים אחרים בלבד
 ת ברשותך אילו ועובדיהם ואפילו אין אתה עובד אותם
 10 [לא י]מצא בך וג' וחבר חבר ³ [וג'] ואז את האובות ואת הידענים ואת
 [הת וא ה וא ז הש א ז ב' וב] בער יאש[ו]י[ה]ו למען הקים וג' ⁴ מלמד שאתה מבעיר שקצים
 מקומות כתורת יי אתה מקיים תורת יי ועל פסל
 [אומ לא] תעשה ללמדך שאסור לעשות כל פסל ותמונה בין
 [ביצירה ובין] בחפירה ובין בחקיקה ואפילו אין א[תה] עובד אותם: ואז
 15 [אשר] בשמים [מ]מעל ⁵ ללמדך שאסור לחקוק ולחפור ולעשות דמות
 [שמש ו]ירח וכוכבים ומזלות וכל צבא השמים שהם בשמים ממה
 [שאומ] בעניין ופן תשא עיניך וג' מה הוא אשר חלק יי אל או לז הע' ⁶

דקדקו החכמים ממאמר ואיש אשר ינאף את אשת איש ינאף את
 אשת רעהו: כי אלו היה כתוב את אשת איש לבד היינו מפרשים זה
 לאשת איש ישראלי אבל ממה שאמר אחר כן את אשת רעהו פירשנו
 הראשון על אשת איש בכלל וכולל גם את דגוי והשני לאשת ישראל . . .
 לא לפי דעת בעלי הקבלה שאמרו שאין אישות לגוי והביאו סמך מאשת
 יפת תואר שהוא סמוך וחסר הנסמך והטעם אשת איש יפת תואר . . .
 אשת יפת תואר: ⁷ See also Mibhar to Deut. 17^a: סוף דבר יש אישות לגוי
 כמו נפל אשת ואין טעם לדבר האומר כי אין אישות לעכו"ם כי כבר
 Sifra comments to Lev. 20. 10, Eshkol, Alph. 330, א. Keter Torah to Deut. 24^a; הם נהוגים
 אשר ינאף את אשת רעהו להוציא את אשת אחרין (פ"י אשת גוים: Rabad).

² Exod. 20. 3, 4; Deut. 5. 7, 8.³ Deut. 18. 10, 11.⁴ 2 Kings 23. 24.⁵ Exod. 20. 4; Deut. 5. 8.⁶ Deut. 4. 19.

[ש] לעובדיהם עון וחטא אבל לא כך הוא שזה שאמר אשר חלק יי אל
 על מנהגו שלעולם הוא אומ' מפני שהשמש והירח וכל צבא השמים
 הם מנהיגים את העולם והם חלק לכל הע' אשר תח' כל הש' בן הוא א'
 20 והיו לאותות⁸ וג' לכך נא אשר חלק זה שאמ' ואשר בארץ מתחת ונ'
 מלמד [שא]סור לעשות ולהציר ולחקוק ולחפור תבנית אדם זכ[ר]
 ונקבה ובהמה ועופות ו[רמ]ש ושרצי ימים שהם בארץ וב[מים] לכך
 אמ' בענין פן תשחתון⁹ וג' תבנית כל רומש וג' תבנית כל בהמה וג' לכך
 25 אמ' [פן] תשחתון: מלמד שכל העושה תמונת כל
 [ת]שחית תבנית זכר או [נקב]ה על בני אדם אימר

(verso)

.
 וג' ול טחון אות[ם]
 [ה]ים לחוץ למקום רחוק שכך מצאנו בע[ניין]
 [ויקח] את העגל וג'¹⁰ ולשרוף כל [בי]ת הבמות
 5 כל כליהם [לשרוף] ולהדיק ולהשליך עפרם ל . . . [שנ] וינתצו לפניו
 את מזבחות הבעלים¹¹ וג' וא' ויש[רפם] מחוץ לירושלם¹² . . .
 כל מקום אשר יהיו שם שנ' [אבד] תאבדון את כל המקומ' וג' במה
 דברים אמורים כשהיו מסורים בידך [וה]ם וארצם [בידיך] שנ' אשר אתם
 ירשים אתם¹³ וג' ולנתון את בית הבעל ולשימה למחראו[ת] שנ' ויתצו
 10 את מצבת הבעל¹⁴ וג' ולשרוף עיר הנדחת ולא לבנותה עד [עולם] שנ'

⁷ Our author adopts here the explanation which the Jewish translators of the Bible into Greek are reported to have inserted into the text. See Mekilta, Bo, c. 14 (ed. Friedmann, 16^a): וזה אחד מן הדברים שכתבו לתלמי המלך כיוצא בו כתבו . . . אשר חלק יי אלהיך אותם להאיר לכל העמים.

⁸ Gen. 1. 14.⁹ Deut. 4. 16, 17.¹⁰ Exod. 32. 20.¹¹ 2 Chron. 34. 4.¹² 2 Kings 23. 4.¹³ Deut. 12. 2.¹⁴ 2 Kings 10. 27.

ושרפת באש את העיר ונ' ¹⁵ ולהרוג כל עובדיה ולא לכ[רות ברית עמהם]
 שנ לא תכרת לחם ולאל בר' ¹⁶ ולא לעזוב ברשותך כל [עובדיה שנ]
 לא ישבו בארצך ונ' ¹⁷ רחיקת ניאוף מנ' ¹⁸ שנ [לא תנאף] ¹⁹
 בעון עבודה זרה [ונלוי] עריות גלות בא ובאין אחירין ויושבין בכ[ם]
 דכ ונתתי את עריכם חרבה ונ' ¹⁵ והשמד[תי א]ת במז' ונ' והשמותי
 ואחכם אזרה ונ' בנילוי עריות דכ ולא תקיא ונ' ²⁰ מה הוא סבר[ת]
 של[מ] קרא לא תנאף ניאוף על אשת איש נאמר שנ אשר ינאף את
 אשת איש ²¹ אמ' את אשת איש ואמ' את אשת רעהו ללמדך שכל א[שת]
 איש כאשת רעהו אסורה היא בין ישר ובין גוים שכך מצאנו בעניין
 ואיך אעשה הרעה ונ' ²² ללמ' שאם תנצל מכל רוח ומבית דין שלמטה
 מבית דין שלמעלה לא תנצל שכך אז לא ינקה כל הז' ²³ לפיכך יומתו
 [שניהם] מות יומת הנאף והנא': ואפילו גויי העולם שהיו נלחמין
 הם לישראל רשות לקוח ^{23a} את נשותיהן ובעליהן
 שהרגו שכך מצאנו בעניין ונתנה ייי אלה בידך ונ'
 [רק] הנשים והטף ונ' ²⁴ ו[ע]וד כת כי תצא למל' ונ' ²⁵

¹⁵ Deut. 13. 17.

¹⁶ Exod. 23. 32.

¹⁷ Exod. 23. 33.

¹⁸ = מנין.

¹⁹ Exod. 20. 14; Deut. 5. 18.

²⁰ Lev. 26. 31, 30, 32, 33, 18. 26. Our Karaite author copies here, without modifications, the Aggadah in Sabb. 33^a: בעון גילוי עריות ועבודת אלילים: והשמטת שמיטין ויובלות גלות בא לעולם ומגלן אותן ובאין אחרין ויושבין במקומן. The same verses are cited in the Talmud. Cp. also Sifra to Lev. 18. 26: ולא תקיא . . . מלמד שהארץ חייבת גלות ע"י הדברים האלה.

²¹ Lev. 20. 10.

²² Gen. 39. 3.

²³ Prov. 6. 29.

^{23a} Read לקחת.

²⁴ Deut. 20. 13, 14.

²⁵ Deut. 21. 10. In the missing lines evidently יפת תאר (21. 11) is explained in a way opposing the Rabbinic inference that a married woman is meant here. See the introductory remarks above, p. 295.